Թ. ՏԱՐԻ 2584 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 25 ՆՊԻՍԱԿԱՐԴ 4385 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1892 25 ՍԷՊԷՐ 1340 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԳԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՒՄԱՐԻՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه اداره سى آره‌ولك غزته‌سى

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՆ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ժրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Դրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՇԱԲԱԹ 4/16, 1892

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԿԱՊՈՑՏ-ԽԱՉԻ ՀԱՆԴԻՍՆԵՐՆ Ի ԺԸՆԷՎ

Գ.

Ամբողջ բազմութիւնը հրաւիրեալ է Երեկոյեան ժամերն անցուցնելու Պ. Ֆավռի դարաստանին մէջ Ժընէվէն իբր կէս ժամ հեռի։ Հրաւիրելոց մէկ մասն կը նախընտրեն չոգեշարժ թրամվէյով կատարել այդ ճամբորդութիւնը։ այդ մասին մասնաւոր կարգադրութիւններ եղած են։ Մեծագոյն մասն հետիոտն պիտի երթան։ Ահագին թափոր մը կը կազմէ երկաթ բազմութիւնը։ Օդին մէջ կը ծածանին գոյնզգոյն գեղեցիկ դրօշակներ, որոց ամենուն վրայ Կապոյտ Խաչը կը փայլի։ Իւրաքանչիւր ընկերութիւն իւր հետ բերած է իւր դրօշակն, որոյ վրայ իւր անունն նշանակուած է։ Իւրաքանչիւր ընկերութիւն ունի նմանապէս իւր նուագածուներ խումբն, որք եկած են մասնակցիլ այս հանդէսներուն, և որք երբեմն առանձինն, երբեմն բոլորն համանգամայն իրենց նուագներն կը հնչեցնէին ժողովներուն մէջ։ Այսպէս դրօշակներով ու նուագներով կը յառաջանայ այս մեծ խումբն, անդէն ու խաղաղաւէտ բանակ մը, և ասանդ փողոցներուն մէջ ողջոյններ կ'ընդունի անցորդներէ ու տուներէ։

Պ. Ֆավռ հարուստ Ժընէվցի մ'է, բարեսէր անձ մը, մասնաւոր բարեկամ Կապոյտ Խաչին։ Իւր դարաստանին մէկ անկիւնը կը բարձրանայ իւր ամարանոցը, համեստ չենք մը։ Այս դարաստանին դրան վրայ կանգնուած է յաղթական դալարաղարդ կամար մը։ Ծառերն ալ զարդարուած են գոյնզգոյն դրօշակներով ու ժապաւէններով։ Բայց պէտք կա՞ր այս զարդերուն գեղեցիկ ընծայելու համար այն եղական վայրն։ Հովանաւոր խիտ անտառ մը հոյակապութեամբ խնամուած։ ծաղկազարդ ածուներ աստ անդ ցրիւ և ընդարձակ դալար դաշտեր։ Ցանկոյս կը փայլին նմանապէս գեղուն անտառներ, պուրակներ, ուրիշ դալար դաշտեր ու արօտներ։ աւելի հեռուն կ'երեւին Ժընէվի հանդիպակաց լերինք։ ահա սրածայր Մօլը, որոյ գագաթը դէպ ի ամպերը կը ցցուի, ահա ապառաժուտ սեպ Մեծ ու Փոքր Սալէվը։ Իսկ աւելի հեռուն Սնվուայի ձիւնածածուկ լերինք, որոց մէջ կը բարձրանայ միայն նոյն վսեմութեամբ իւրեանց վեհապանծ վեհապետն Մօն-Պլան։ Բոլորն համանգամայն այնքան չքնաղ ու հրապուրիչ տեսարան մը որոյ վրայ կարենայ մարդկային աչքն յառիլ երբէք։ Պուա տը Գուլոնեը է Փարիզ, Հայտ Փարք է Լօնտոն, Շեօնպաուն է Վիէննա նշանաւոր վայրեր են արդարեւ, ուր արուեստն ու հարստութիւնը գեղեցկութեան հրաշալիքներ են արտադրած։ Բայց չեմ գիտեր քաղաք մը, որ ունենայ իւր շուրջն այնքան չքեղ վայրեր ինչպէս Ժընէվ, ուր արուեստին ու հարստութեան մեծագործութեանց հետ այնքան եղական կերպիւ զուգորդուած են բնութեան մեծագործութիւնքն։ Այսպէս են Վոլթէրի, Ռոշիլտայ և այլոց բազմաց դարաստաններն ու ամարանոցներն։

* * *

Աւելի քան հազար անձինք հաւաքուած են Պ. Ֆավռի դարաստանին մէջ։ Տէր և տիկին առատասիրտ ասպնջականք ամեն կարելի խնամք տարած են իւրեանց հիւրերուն հանգստութեան համար, և անձամբ կը հսկեն ամեն բանի։ Երկայն վրան մը կանգնած են մէկ անկիւնը ու այլ և այլ ըմպելիքներ (ոչ ոգելից) և հաց ու կարկանդակներ կան, ուր ամէն ոք հրաւիրեալ է երթալ ուզածն առնել ուզածին չափ։ Եւ թէեւ մեծ էր բազմութեան խորժակը, աւելի մեծ էր պատրաստուած պաշարը։ Ծաղիկներով, դրօշներով ու դալարով պճնազարդ բեմ մը կառուցուած է երկու հսկայ ծառոց հովանւոյն տակ, և եռանդուն ատենախօսք կը յայտնեն հոն մխիթարց։ Բազմութիւնը ոմանք յոտին, մեծագոյն մասն բազմաթիւ նստարանաց վրայ նստած կ'ունկնդրեն ուշադրութեամբ, կը ծափահարեն, կեցցէներ կը գոռան։ Հոն են դարձեալ նուագածուք, զուիցերական ընկերութեանց ու համախմբոց անբաժան և անհրաժեշտ նուագածուք, և իրենց դերը կը գործադրեն կատարեալ յաջողութեամբ ընդարձակ սրահից ինչպէս այժմ երկնից ընդարձակագոյն ու վսեմագոյն գմբեթին տակ։ Կարելի՞ է չյիշել երգերն։ Զուիցերի ամեն կողմէ եկած են նուագ երգեցիկ խմբեր, երկու սեռէ, ամեն հասակէ։ Աչեզարդ խորհրդաւոր ճակատը կը հպի խարտիչագեղ կայտառ մանկամարդին վառվռուն այտերուն։ Եւ երբեմն առանձին, երբեմն միահամուռ կը հնչեցնեն իրենց ընտրելագոյն գեղգեղներն։ երբեմն ալ ամբողջ բազմութիւնն է որ կը գոռացնէ պուրակն ու արօտն։

Արեւը խոնարհած է։ երեկոյեան ըստուերք կը սկսին լղճապատել գմեզ, և լերանց գագաթներն իսկ կը սկսին չիջուցանել իրենց կայծերն, և երկնից կայծերն են որ կը սկսին պլպլալ հետզհետէ։ Անհամար վենետկեան լապտերներ կը սկսին ցոլալ ծառոց մէջ, և դժուար է նկարագրել, բայց դժուար չէ երեւակայել թէ ի՞նչ տեսարան մը կը ներկայացնեն աչաց։

Մեկնելու ժամը կը մերձենայ, բայց դեռ անակնկալներ կան պահուած։ Պէնկալի հուրի բոցեր կը սկսին շողալ յանկարծ ամեն կողմ անտառին մէջ, դաշտին մէջ, բոցերն՝ որք ամեն վայրկեան նոր վայլ մը, նոր գոյն մը կը ստանան։ Մեծագոյն անակնկալն էր սակայն ահագին Կապոյտ Խաչ մը որ յանկարծ կուգայ ի տես՝ անտառին խորը կարմիր բոցերով շրջապատուած։ Ցնծութեան բուռն աղաղակներով կ'ողջունէ զայն ժողովուրդը։ Բոցերն հետզհետէ կը աստկանան Խաչին շուրջը, և ահա կատարեալ արեգակ մ'է որ կը փայլի շլացուցիչ ցոլքերով։ Կեցցէներն ալ աստիճանաբար կը բարձրանան, մինչեւ վերջապէս բազմութիւնն համակ գոհ ու գոհացած ցնծութեան ճիչ մը կ'արձակէ ընդդիմամբ միաբերան։

Անտարակոյս անկեղծ էին նաև այն կեցցէներն որով մեկնելու պահուն բազմութիւնն կ'արտայայտէր իւր շնորհակալութիւնն առ Տէր և Տիկին Ֆավռ իրենց ազնուական ընդունելութեան համար։ Լսեցի որ «մենք ձեզի շնորհակալ ենք ձեր գալուն համար,» կ'ըսէր համեստաբար քանիցս Տիկին Ֆավռ, երբ առանձինն շնորհակալութիւն կը յայտնէին իրեն ոմանք։ Պ. Ֆավռի հետ ալ խօսակցելու պատեհութիւն ունեցայ։ Բարութիւն ու անկեղծութիւն կը փայլէին իւր դէմքի վրայ։

Թափորն դարձեալ կը կազմուի, նուագածուներն ի գլուխ, բայց այս անգամ ջահեր ալ կան, և այսպէս կը վերադառնանք անգղիական պարտէզն։ Հասարակաց պարտէզ մ'է այս ի Ժընէվ լճին եզերքն, ուր բազմութիւնն հրաւիրեալ էր քաղաքին նշանաւոր չատրուանին լուսաւորութիւնը դիտելու։ Այն չատրուան նոյն իսկ լճին մէջ ժայռի մը վրայ կանգնուած է և չոգեշարժ մեքենայ մը այնպիսի բուռն ուժով կը ճնշէ ջուրն, որ աւելի քան երեք հարիւր մետր կը բարձրացնէ օդին մէջ։ Ջրոյ բարձրագոյն ցայտումն է այս, կ'ըսեն լինչ, աշխարհիս վրայ։ Զորս նուազ բարձր ճիւղեր ալ կան, որք գեղեցիկ ձեւ մը կուտան ամբողջին։ Վաթսուն հազար ֆր. ծախսած է Ժընէվ քաղաք այս չատրուանին շինութեան համար և յիրաւի քաղաքին հրապոյրներէն մին եղած է։ Հինգշաբթի և կիւրակէ օրերն միայն կը գործէ, և երբեմն ալ ուսերու առթիւ կը լուսաւորեն զայն։

* * *

Ժընէվ Կապոյտ Խաչի հիւրերն պատուասիրելու համար ջանք չէր խնայած։ բոլոր թանգարաններն, գրատունն, պատկերաց դահլիճներն, հետաքրքրական վայրերն բաց էին այն օրերն ամբողջ ժամանակ բացառիկ կերպիւ, և շատ մը հաստատութիւնքեր ալ գեղչած էին իրենց մտից գիներն։ Շատրուանին լուսաւորութիւնն ալ կարգադրուած էր ի պատիւ հիւրերուն։

Նմանողութիւն մ'է այս Փարիզի Արուեստահանդիսին լուսաւոր աղերց։ և արդարեւ շատ հրապուրիչ է տեսնել ջրոյ այս ցայտերն, փրփուրներն գունաւորեալ երբեմն ամբողջովին, երբեմն կիսովին։ գոյներ որք յանկարծ կը փոփոխուին։ եթէ տարբեր գոյներ նկարագրելու կարող ըլլայի, ջանք մը պիտի ընէի, այնքա՞ն գեղեցիկ էին։ մօտս եղած տիկնայք որք ընդհանրապէս աւելի դիւրաւ կը ճանչնան գոյներն, ու աւելի փափկութեամբ կը գնահատեն զայնս, «վարդ, մանիշակ, կեռաս, նարինջ» եւն. կը մրմնջեն մերթ ընդ մերթ, երբ ջրոյ այս գոյներն իբր թէ մոգական ազդեցութեամբ մը կը փոփոխին հետզհետէ մեր աչաց առջեւ, իրաւամբ սքանչացնելով բազմութիւնը։

Բայց ո՞ւր պիտի հիւրնկալուի գիշերը այս ահագին բազմութիւն։ Այդ մասին ալ ամէն կարգադրութիւն եղած է կանխաւ։ Ցանձնախումբ մը կարգուած է յատկապէս այդ գործին համար, ինչպէս յանձնախումբեր կան ուրիշ գործոց համար, և այդ յանձնախումբը արդէն իւրաքանչիւր անձի իմացուցած է թէ ո՛ւր տեղ պատրաստուած է իրեն գիշերուան համար։ Շատեր մասնաւորաց տուներ հրաւիրեալ են, իսկ ուրիշներ հրաւիրեալ են քաղաքին զօրանոցը, ուր աւելի քան վեց հարիւր անկողիններ պատրաստուած են։

Հետեւեալ առաւօտուն կանուխ, արեւագալին, Ֆանֆառներն կսկսին զարթնուցմի երգերն հնչեցնել։ Նախաճաշէն վերջ ժամու մը չափ ազօթքի ժողով երկու սրահներու մէջ, միոյն մէջ Ֆրանսերէն, միւսին մէջ գերմաներէն լեզուաւ։

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ մէջ խառն ամուսնութեանց խնդիրը դեռ կը շարունակէ միտքերն յուզել։ Կաթոլիկ կղերը չուզեր վաւերական ճանչել ամուսնութիւն մը զոր կաթոլիկներ կ'ընեն օրթոտոքսներու, բողոքականներու կամ հրեայներու հետ, և յայտնի է թէ օրթոտոքսներ, բողոքականք և հրեայք ոչ սակաւ բնակեալ են ի Հունգարիա։ Օրթոտոքսք ընդհանրապէս Սերպերն են, բողոքականք նոյն իսկ Մաճառաց մէջ կան, նաև Թրանսիլվանիոյ սաքսոն գաղթականաց մէջ, իսկ հրեայք կը վերաբերին Իսրայէլի զաւակաց ճիւղին որ բնակեալ է Լեհաստանի և Ռումանիոյ մէջ։ Կաթոլիկ կղերը կաթոլիկ ամուսնոյ համար կաթոլիկ պսակ միայն կը ճանչէ և չի մկրտեր խառն ամուսնութենէ ծնեալ զաւակներ։ Կաթոլիկ այրեր և օրիորդներ եթէ ուրիշ դաւանութենէ մէկու մը հետ ամուսնանալ խնդրեն, կը հարկադրին կրօնափոխ ըլլալ։

Անցեալ շաբթուն ի Թոմորն բացուեցաւ «Հունգարիոյ Աւետարանական Բարեկարգեալ Եկեղեցւոյ» համաժողովն, և այս առթիւ ուշադրաւ դիտողութիւնք եղան զանազան Եկեղեցեաց մէջ յուզուող ամուսնական խնդրոյն վրայ։ Նախ և յառաջ ժողովոյ կողմէ պնդաւանութիւն մը ղրկուեցաւ հրաւիրելու Նախկին Նախարարապետ և բողոքական Պ. Թիսա, բողոքական Սինոդին գլխաւոր պաշտօնեայն, որ այս պաշտօնին իւր անուանման 25 ամեակն այս օրերս տօնեց, կառավարութեան կողմէ ևս խրախուսութիւններ ընդունելով։ Պ. Թիսա Ժողովականաց կողմէ ջերմագին համակրութեամբ ընդունուեցաւ։ Առաջին ճառն արտասանեց բողոքականաց եպիսկոպոսն, որ Հունգարիոյ կաթոլիկ եկեղեցւոյ գահերեց արքեպիսկոպոսին ընծայեցը քննադատեց՝ խառն ամուսնութիւններէ ծնեալ զաւակաց խնդրոյն մէջ։ Յաջ յայտնեց որ նորընտիր գահերէցն իւր վրայ դրուած յոյսերն ի դերեւ հանած է, և փոխանակ հաշտութեան, սասակացուցած է վեճերը։ Բողոքական եպիսկոպոսն իբրեւ վանդաւոր վիճակ մը մատնանիշ ըրաւ որ ձիրուիդք ամեն աղջիկներ կը կրթեն վանքերու մէջ, Հունգարիոյ օրինաց հակառակ զանոնք իրենց ազդեցութեան ներքեւ ունենալու համար։ Ի վերջոյ յոյս յայտնեց որ բողոքական Եկեղեցւոյն կեղտարկած վիճակն անպատասխան չի գտներ բողոքականներն, այլ կորովալի՝ առաջիկայ պայքարին համար։ Ապա խօսք առաւ Հունգարիոյ Նախկին վարչապետն, որ յիշեցուց թէ ինչպէս անցեալին մէջ, ներկայիս մէջ ևս վտանգներով լի շրջան մը անցուցեալու վրայ են։ Իւր բոլոր յոյսը դրած է Հունգարիոյ սահմանադրական թագաւորին վրայ, և ապահով է թէ երկրին կառավարութիւնը չի միջամտեր Եկեղեցեաց ներքին գործերուն, և կաթոլիկ բարձրատիճան կղերն ալ ի վերջոյ ազգասէր ոգւով մի լուծում կուտայ առկախ խնդիրներուն։ Պ. Թիսա Ատատուծմէ խնդրեց համբերութեամբ և երկայնամտութեամբ օժտել Հունգարիոյ Եկեղեցիներն, որպէս զի քրիստոնէական սիրով վարուին իրարու հետ։ Բայց եթէ այսպէս չըլլայ, կը մաղթէ որ Աւետարանական Եկեղեցին դիմադրութեան ոյժ ունենայ, որպէս զի աւետարանականութիւնն յաղթանակէ անձուկ կացութեան դատին։— Այս խօսքերէն ըստ բաւականին կ'երեւի թէ Եւրոպիոյ սրտին վրայ կեդրոնական դիրք մը գրաւող այս երկիր, Հունգարիա, ամուսնական խնդրոյն պատճառաւ որպիսի բուռն պայքարի մը մատնուած կը գտնուի։ (*)

Պ. ԿԻՐՍ Էքս հասած էր շատ յոգնած եւ տկարացած այն հիւանդութեամբ յորմէ անցեալ ձմեռ տառապեցաւ։ բայց ըստ վերջին լրոց, քիչ մը աղեկ է եղեր։ Կը դարմանուի ի ձեռն Տքթ. Սլպէռ Ռոպէնի, գիտնական անդամն Ֆրանսայի Բժշկական Ակադեմիային, որ ինքն եւս կաղդուրելու համար Էքս գացած էր, բայց իւր խընամքը չղլացաւ ուս նախարարին։ Թէեւ հիւանդ, բայց Պ. Կիրս կը խօսակցի իւր ուզած մարդոց հետ, եւ թեպէտ իւր գուն ամեն մարդու առջեւ չի բանար, բայց նաեւ ունկնդրութիւն չի դանար Ֆրանսայի նախարարապետ Պ. ոը Ֆրէյսինէի, արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռիպոյի և Փարիզի ռուս դեսպան Պ. Մօրենհայմի, որոց երեքը մէկէն ընդունեց անցեալ շաբթուն, և մէկ ժամ խօսակցեցաւ։ Այս միջոցիս ինք երկայն թիկնաթոռի մը մէջ պառկած էր։ Թեպէտ օրուան քաղաքական խնդիրները քննուեցան, բայց Պ. Կիրս յոգնութիւն չդգաց, և խօսակցեցաւ իբրեւ այն խնդրոց քաջահմուտ մարդ, որ Ռուսիոյ արտաքին գործոց ուղղութիւնը ձեռքէ ձգելու մտադիր չէ տակաւին։ Ֆրանսայի ամենէն ռուսասէր թերթերն անգամ չեն ըսեր թէ իբրեւ արդիւնք այս տեսակցութեան Ֆրանքռուս դաշնագիր մը կնքուեցաւ, դաշնագիր զոր Ֆրանսացիք անհամբեր են կնքել, բայց Ռուսիա չուզեր աճապարել և այժմէն իւր երկու ձեռքերը կապել։ Հակառակ հնամաքսի, հակառակ հրաչուութեան, հակառակ սովոն և երկնային չիսթութեան, ո՞րդեսի իւր պատգարիները կը պահէ Զարին կառավարութիւնը։ Ֆրանսական եռանգեան կանդէպ։ Միայն թէ Պ. Կիրսի և Ֆրանսական նախարարաց տեսակցութենէն ի վեր, Ֆրանսական լրագրաց խօսքին նայելով, Ֆրանքռուս համաձայնութիւնն աւելի մտերմական հանգամանք առեր է։— Դահիրէի ռուս գործակատարն եւս, որ կ'երեւի թէ կաղդուրման պէտք ունէր, նոյն պահուն հոն կը գտնուէր Էքսի մէջ։— կը կարծուի թէ շատ չանցած Ֆրանսա և Ռուսիա համընթաց պիտի երթան Միջերկրականի հաւասարակշռութեան պահպանման խնդրոյ մէջ։

Մեծի գերման ժողովուրդը ցաւօք լսեց որ Վիլհելմ Կայսր չպիտի կրնայ խոստացեալ այցելութիւնն ընել Յալլաս-Լոռէն և ի Մէց անձամբ նախագահել Վիլհելմ Ա. Կայսեր ձիաւոր արձանին մերկացման հանդիսին։ Այս արձան կը ներկայացնէ ծերունի վեհապետը ձիու վրայ նստած և աջ բազուկովը մատնանիշ ընելով Կրավլոդի բարձունքն, ուր գերման բանակն 1870ին վճռական յաղթանակ տարաւ Ֆրանսական բանակին վրայ։ Մեցի ծերունի բնակիչք կ'ըսեն թէ այս շարժմամբ Վիլհելմ Ա. նորէն հինգ միլիառ ևս կը պահանջէ Ֆրանսայէն։ Բայց ուրիշներ կը քննադատեն արձանագործին կողմէ գերման Կայսրութեան հիմնադրին տրուած սպառնական դիրքն։ Ինչ և է, մեծ պատրաստութիւնք տեսնուած էին Վիլհելմ Բ. Կայսեր ընդունելութեան համար, և ամենքն ալ եղծուեցան։ զի Այդաս-Լոռէնի երկու բանակներուն ուղղափարձէն այս տարի չկատարելու որոշում տուած է Ն. Վեհափառութիւն, հնամաքսի երկիւղիւ։ Մեցի գերման գաղթականք կը յուսային որ երիտասարդ Կայսեր այցելութիւնը նոր դյժ մը տար գրաւեալ գաւառաց գերմանացման։

Ի ՃԵՆՈՎԱ.—Թէ՛ Իտալեան և թէ՛ Ֆրանսական թերթեր կը հաւատան թէ Ֆրանսացի ծովակալն և սպայք, երբ ցամաք ելան և պաշտական կառքերով գացին ներկայանալ Ումբերտոս թագաւորին, եռանդագին ընդունելութիւն գտան Իտալացի ժողովրդէն։ Ֆրանսացիք կը պնդեն որ Իտալեան կառավարական մարդիկ ինչ որ ալ խորհին Ֆրանսայի վրայ, Իտալացի պարզ ժողովուրդը դեռ կը սիրէ Ֆրանսան։ Մէկ օրուան մէջ շատ աւելի Իտալացիք դացին այցել Ֆրանսական զրահաւորները քան մէկ շաբթուան միջոցին՝ բոլոր միւս ազգաց մարտանաւերը։ զի 1859էն ի վեր (երբ Ֆրանսա-

---

(*). Ըստ վերջին լրոց, Հունգարիոյ կաթոլիկ գահերէց Վասարի արքեպիսկոպոս կառավարութեան գանգատած է նախին նախարարապետին յարձակողական լեզուին դէմ, ըսելով որ իբրեւ բողոքական հասարակութեան աշխարհական պետ նոյն իսկ կառավարութեան կողմէ խնդակցութիւններ ընդունելէն ետեւ, Պ. Թիսա այսպիսի յարձակում մ'ընելու չէր կաթոլիկ կղերին դէմ։

—)(143)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ՋՈՒՐՈՒԴ

ԾԻԱԾԱՆԸ

Երկար բաներ ունէր ըսելու, վանդի Զինաստան, Խրիմ, Մեքսիքա, Իտալիա գացած էր։ Բայց ստիպուած չէր ամեն բան այդ օրը պատմելու, պէտք էր հետեւեալ և յաջորդ օրերուն ալ նիւթ թողուլ։

Անկլատ մտիկ կ'ընէր անլսոնկ։ կը հետաքրքրէր այդ չքեղ զիւցազներգութեան և յոյժ ախորժելի կերպով կը սորվէր իր երկրին զինուորական պատմութիւնը։ կը աքանչանար իր նախկին հրամատարին վրայ որ կոխած էր Երկնային-Կայսրութեան ամառնային Պալատին փառաւոր գորգերուն վրայ։ Աւելի՛ եւս հետաքրքրեցաւ Սոլֆեռինոյի ճակատամարտին պատմութեան։ Այդ մեծ օրուան իրիկունը Մարբուա մարքիզը գնդապետ քնացած էր, հետեւեալ օրը զօրավար կ'արթննար։

Պ. ոը Մարբուա կը զուարճանար հրահրելով Ավրիկէի իր նախկին ընկերին խանդն։ Երկու տղաքներու պէս էին այդ երկու ծերունիները։

Մարքիզը կ'աւարտէր իր յուշագրութիւնները։ կրկին աչքէ կ'անցուներ առաջին երկու հատորները տպագրութեան յանձնելէ առաջ։ Երկար հատուածներ կարդաց անոնցմէ Անկլատին։ ի մէջ այլոց Իզլիի ճակատամարտն պատմութիւնն անանկ ճշդութեամբ գրուած էր որ նախկին յիսնապետը չկրցաւ զսպել ինքզինքը և գոչեց։

—Օ՛հ, ի՞նչ աղուր է այդ, զօրավարս։ Բայց անունս ձեր գիրքին մէջ դրեր էք, ի՛մ անունս։

—Այո, ինչպէս այն ամեն քաջերուն անուններն որք նշանաւոր հանդիսացած են այդ յիշատակելի օրուան մէջ։ Ծիլլի չէ՞ որ, ծերունի ընկերս, իմ կեանքս ազատեցիր։ Անհրաժեշտ է որ Մարբուա զօրավարն իր յուշագրութիւններուն մէջ պատմէ թէ ինչպէս չէ սպանուած և դուցէ չէ գլխատուած թշնամիներուն կողմէ։

Բայց մարդ ամեն ատեն չի կրնար խօսիլ ճակատամարտներու և կռիւներու վրայ, թնդանօթներ գոռացունել, հրացանաձգութիւններ ճայթեցունել, բանակներ շարժման մէջ դնել և թշնամիներ տապալել։

Օր մը, նախաճաշէն ետք, Բիէռ Անկլատի ներկայութեան, մարքիզն սկսաւ խօսիլ իր կատաբելապէս երջանիկ աղջկան վրայ, զոր մեծահոգի մարդու մը հետ ամուսնացուցած ըլլալուն ինքզինքը երջանիկ կը սեպէր, և իր երկու թոռնուհիներուն՝ Լիւսիէնի և Բօլինի վրայ, զորս կը պաշտէր։ Այս սիրեցեալ պզտիկներն և իր աղջիկն ու փեսան էին որք կեանքին կը կապէին զինքը։ Կը յուսար տակաւին բաւական ապրիլ ներկայ գտնուելու համար Լիւսիէնի և Բօլինի ամուսնութեան և նոյն իսկ տեսնել անոնց առաջին զաւակներուն ծնունդը։

Երբ մարքիզն արտասանեց Ռիէֆոնի անունը, երկու Անկլատները սարսռացին և արագ ակնարկ մը փոխանցեցին։ Տակաւին չէին գիտեր թէ Պ. Մարբուայի աղջիկը այն Ռիէֆոնի կոմսուհին էր որուն վրայ Տիկ. Մելվիլ կը խօսէր Ժերօմ Անկլատի գրած նամակներուն մէջ՝ Մառի-Մատըլէնի վրայ լուրեր տալու համար։

Մարքիզը սրընթաց յառաջ կ'երթար այն ջերմագին դրուատաց մէջ զորս կ'ընէր իր փեսին։ Հայր և որդին մտիկ կ'ընէին զայն առանց ընդմիջելու։ Երբ դադրեցաւ խօսելէ։

—Պարոն մարքիզ, ըսաւ Բիէռ Անկլատ, չէ՞ինք գիտեր թէ Ռիէֆոնի կոմսը ձեր փեսան է։ բայց իր անունն ու արժանիքը անծանօթ չէին մեզ։ պարոն կոմսին նկատմամբ ձեր ամեն ըսածները կրնան պատշաճել Ռիէֆոնի տիկին կոմսուհւոյն՝ ձեր աղջկան եւս, որ նոյնպէս ազնուահոգի կին մը է, ազնիւ՝ անունով և եւս առաւել բնաւորութեամբ և իր առաքինութիւններով։

—Ուրեմն խօսա՞ծ են ձեզ աղջկանս ու փեսիս վրայ։

—Մինչեւ իսկ գիտենք թէ ի՞նչ բարիք կ'ընեն և թէ որքան կը սիրուին զիրենք շրջապատողներէն։

—Բայց վերջապէս ընտո՞ր գիտէք...

—Տիկին Մելվիլ անուն վարիգուհի մը կը ճանչնանք. հօրս ուղղած նամակներուն մէջ միշտ կը խօսի Ռիէֆոնի տիկին կոմսուհւոյն և պարոն կոմսին վրայ։

—Տիկին Մելվիլ, ըսաւ մարքիզը։ բայց այն ատեն իմ թոռնուհիներուս վարժուհին Մառի-Մատըլէնն ալ ճանչնալու էք։

—Այո, պարոն մարքիզ, կը ճանչնանք։

—Ա՜հ, իրաւ որ ատոր չէի սպասեր։

—Երկար, շատ երկար ատենէ ի վեր չենք տեսած զայն։

—Տակաւին աչակերտուհի էր Նէյլիի գիշերօթիկ դպրոցը, ըսաւ հայր Անկլատ։

—Փոքէր օրիորդներուն քով, յարեց մարքիզը։ Այս միեւնոյն դպրոցին մէջ ուսում առած է նաեւ իմ աղջիկս։ Այն շնորհագեղ Մառի-Մատըլէնը—վասն զի ամենէն հրապուրիչ աղջիկն է զոր մարդ տեսած ըլլայ—ընտանեք չունի։ իր ծնունդը, մինչեւ օրս, գաղտնի մըն է։ բայց և այնպէս ամենահաղորդագիտ յատկութիւններ ունի։ աղջիկս անմիջապէս իր բարեկամուհին ըրաւ զայն։ Իսկ Լիւսիէն և Բօլին այն ատենն կը սիրեն զայն որ պզտիկ մայրիկ կ'անուանեն։ Մնաց որ, ամեն մարդ կը սիրէ զայն և ո՞վ չպիտի սիրէր։ Առաջին անգամ տեսնելուս պէս գոչեցի։

—«Բայց, աղջիկս, հնձոց զլցուցին է որ վարժուհի տուեր ես աղջիկներուդ։»

«Արդարեւ իր առատաբուխ խարտիչագեղ մազերով և գեղեցիկ աչուընքներով, որք կարծես կապուտակ աւազանէ մը դուրս ելած են, կը ներկայացուցէ Դիմիտրէն, որ վար դրած է իր ոսկեայ մանդաղն և հասուն հասկերուն իր օրայն։

Եւ ըստ որում իր փեսին գովեստն ըրած էր, սկսաւ Մառի-Մատըլէնն ալ գովել։

Ժերօմ Անկլատ կուլար։ Բիէռ շատ ուժգոյն էր։

—Բայց ի՞նչ ունիք, գոչեց զօրավարը, յանկարծակի խօսքը կտրելով։ Մառի-Մատըլէնի հայրն ու մայրը կը ճանչնա՞ք։

Երկու մարդերը խոնարհեցին գլուխնին և մնացին լուռ ու մունջ։

—Էէ՞, ըսաւ մարքիզը։ չեմ հասկնար։ գաղտնիքին տեղեակ էք զուր, և թոյլ տրուած չէ ձեզ երեւան հանել զայն։ Ա՜հ, բարեկամներս, Աստուած չընէ որ անհարկի հարցումներով խռովեմ ձեր խիղճը։

Միեւնոյն ժամանակ, Ժերօմ և Բիէռ բռնեցին Պ. ոը Մարբուայի մէյ մէկ ձեռքը։ Հիմակ երկուքն ալ կուլային։

Լռութենէ մը ետքը, մարքիզն յարեց, խիստ յուզեալ։

—Վերջապէս, երկուքդ ալ կը հետաքրքրիք Մառի-Մատըլէնին։

—Այո, զօրավարս, պատասխանեց Բիէռ։

—Եւ կ'ըսէք թէ չէ՞ք տեսած զայն...

—Տասը տարի է ի վեր, պատասխանեց Ժերօմ։

—Եթէ տեսնէք, չպիտի ճանչնաք։

—Այս տարին տակաւին չլրացած նորէն պիտի տեսնե՞նք զայն, գոչեց հրամատարը։

—Երեք շաբաթէն առաջ, եթէ կուզէք, ըսաւ Պ. ոը Մարբուա աչխուժիւ։ Քանի մը օրէն Պարիսնեը պիտի երթամ եւ տեսէք ինչ կ'առաջարկեմ։ Եկէք ինձ միացէք Մոնտրաժէի դղեակը։ ուրախ պիտի ըլլամ զձեզ ներկայացունելով Ռիէֆոնի կոմսին և աղջկանս, որուն յաճախ խօսած եմ ձեր վրայ, ծերունի Ժերօմս։ Իբր ազնիւ բարեկամներ պիտի ընդունուիք։ Մարբուա մարքիզին բարեկամները Ռիէֆոնի կոմսին ալ բարեկամներն են։ Ի՞նչ կլսէք, որոշուեցա՞ք։

—Դուն, Բոլ, կրնաս ընդունիլ Պարոն մարքիզին հրաւէրը, ըսաւ Ժերօմին։

—Այո, հայր, բայց պայմանաւ մը։ զուրբ ալ հետս պիտի գաք։

—Շատ կը փափագէի, պատասխանեց Ժերօմ, բայց Պուրկոնեան հեռու է, եւ ես չա՞տ ծեր եմ։

—Հասկցանք պատճառը, գոչեց Պ. ոը Մարբուա զուարթօրէն։ հրամատար, Ժերօմնի բարեկամս մեզ պիտի բերէք ի Մոնտրաժէ։ Պիտի ծանուցանեմ ձեր ժամանումը և անհամբեր ձեզ պիտի սպասենք։

Եւ յարեց, բառերուն վրայ չնչտելով։

—Բա՛ն մը չպիտի ըսեմ օրիորդ Մառի-Մատըլէնին։

Երբ գիւղացիներուն ութն օրերն անցան ի Մարբուա, Ժերօմ Անկլատ Շարմիյեան գարձաւ իր գաւին հետ։

Առաջուց խմցած չըլլալով, բարեսիրտ Ֆանչէթ ուտելիք բան մը չուներ ուղեւորներուն տալու, և չատ տխրեցաւ երբ Բօլ ներս մտած ատենն բաւ։

—Ֆանչէթ, ես և հայրս շատ անօթի ենք։

(Շարունակելի)

կան նաւախումբ մը մաս մը ֆրանսացի զօրք հանեց ի Ձենովա, Աւստրիոյ դէմ պատերազմելու,) «Հ մէկ ֆրանսական մարտանաւ այցելած է Ձենովա, մինչ անգլ. և գերման մարտանաւեր ուրիշ անգամներ երեւցած են իտալեան նաւահանգստաց մէջ։ Ֆրանսականէն եռքն ամենէն աւելի ուշադրութիւն գրաւեցին անգլ. զրահաւորը, որք կ'երեւի թէ աւելի զօրաւոր կերպիւ ներկայացեալ են ի Ձենովա, և երբ Ռումպերտօ թագաւորն և Մարկարիտա թագուհին Սաւոյի կամրջակին վրայ ամբողջանոյն ներքեւ տեսան, անգլիացի սպայք և նաւազք անկեղծօրէն արձակեցին այն որոտընդոստ հուրրան զոր Անգլիացիք միայն գիտեն արձակել։ «Անկեղծօրէն» կ'ըսենք։ զի Անգլիացւոց խանդաղութիւնը թէ անցեալին և թէ ներկային մէջ աւելի հիմնաւոր եղած է քան Ֆրանսացւոց խանդաղութիւնն։

—Ձենովայի հանդէսները տխուր միջադէպ մ'ունեցան։ Միացեալ նահանգաց մարտանաւերէ միոյն հնոցպանը Ձենովայի քարափին վրայ տորին կարգի պանդոկի պատուհորի մը հետ վէճ ունեցաւ, որ դանակը քաշելով անոր փորը խօթեց։ Խեղճ Ամերիկացին անմիջապէս մեռաւ։ Մարմինը լուսի կերպիւ մթերանոց մը փոխադրեցաւ, հանդէսին ընդհանուր չքեղութիւնը չխանգարելու համար, և ամերիկեան դրօշով մը ծածկուած մնաց մինչեւ հետեւեալ օրն, երբ յուղարկաւորութիւնը կատարեցաւ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ իւր թիկնապահներէն մին ընտրեց գերման բանակի հրեայ սպայից մէջէն։ Իւր այս տնորինութիւնը ծանուցանելով դեր-գնդապետ Ֆոն Մոսների, Ն. Վեհափառութիւն յարեց թէ կ'ուզէ այս կերպիւ ցուցնել իւր կարծիքն հակահրէական պայքարին դէմ։ Բրուսիոյ մէջ առաջին անգամն է որ հրեայ զինուորական մը այս բախտին կ'արժանանայ։

ԿԵՂԾ ՏԻԿԻՆ «ՅԱԿՈԲԵԱՆ»։ — Փարիզի դատարանն երկամեայ բանտարկութեան և 500 ֆր. տուգանքի դատապարտեց «Տիկին Յակոբեան» անուն կեղծ Արեւելուհին, որ ինքզինք Հնդկաստանի մէջ հարստացած ազնուական հայ ընտանիքի մը շառաւիղ կը հռչակէր, որ ներկայացուցիչ ունի եղեր Կ. Պոլսոյ մէջ եւս։ Այս կին երկու մեղադիցներու հետ՝ Զօթիէ և Բօգիէ՝ կատարեալ խարդախի տիպար մը կը ներկայանար Փարիզի մէջ։ «Ամուսնական Գործակալութիւն» մը բանեցուցած էր, այսինքն՝ կարգուիլ ուզող պարոններու, օրիորդներու կամ այրիներու միջնորդութիւն, որպէս յատկան յիշատակ։ Բայց այս գործէն չկրնալով հարստանալ, փակեց Գործակալութիւնն, և իւր «անձնական հաշուոյն» գործեց բոլորովին, ապաւինելով իւր տարիքոտ գեղեցկութեան և կարծեցեալ ազնուականութեան ու հարստութեան, և ինքզինք ամուսնութեան ընտրելի առաջարկեց։ Իւր հմայիչ դէմքէն հրապուրեալ, երիտասարդներ և այրիներ կը համակրին, ի մէջ այլոց Լէրի ֆրանսացի վաճառական մը, որոյ սիրադեղուն նամակը դատարանին մէջ կարդացուելով, ահագին քրքիջ յարուցեց։ Ուրիշ թեկնածու մ'էր Մարսիլիայի սեղանաւոր մը, բարեպաշտ մարդ, որ տիկին «Յակոբեանէ» կը խնդրէր չարունակել աղօթքները զորս սա կը գրէր թէ ամեն օր կ'ընէ իւր (Մարսիլիացի Պարոնին) բարօրութեան համար։ Բայց այս սիրահարներէն խարդախ կինը կը յաջողէր թանկագին նուէրներ կորզել իրրև իւր նշանածէն, նաեւ պանդոխտներու ծրարներ։ Եւ զոր որում կը խուսափէր ամուսնութենէն զոր նոքա եւս քան զիւս ստիպմամբ կը խնդրէին՝ իւրաքանչիւրն իւր հաշուոյն, գործն օրին մէկը երեւան եկաւ։ Խարուած «խօսնցեալքն» դատ բացին, և Տիկին Յակոբեան դատապարտեցաւ վերադրեալ վճռոյն համաձայն, իբրեւ խարեբայ, և իւր միջնորդներէն մին 15, միւսը վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեցան։

ԲԻԷՌ ԼՕԹԻ ֆրանսացի ակադեմականն ու վիպասանն, որ իբրեւ փորձիկ մարտանաւու մը հրամատար այժմ կը գտնուի Սան Սէպասթիանոյի ջուրց մէջ, սպանիացի մաքսային ոստիկանաց կողմէ թշնամանուած ըլլալով, տեղւոյն ֆրանսացի հիւպատոսը գոհացում պահանջից և սպանիական իշխանութիւնք խոստացան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Դատական և կրօնական գործոց նախարարութեան պաշտօնեայներէ մին երէկ իրիկուն Ազգ. Պատրիարքարան բերաւ նոյն նախարարութեան մէկ պաշտօնագիրը ծանուցանող թէ Վեհ. Սուլթանն իւր անսպառ գթութեամբ ու հայրանամ հոգածութեամբ բարեհաճած է հրամայել որ Ազգ. Հիւանդանոցին շնորհեալ օրական երկու հարիւր օխա հացն ու երեսուն օխա միսը կրկնապատկուելով՝ յետայսորիկ օրական չորս հարիւր օխա հայ ու վեցսուն օխա միս տրուի։ Այս պաշտօնագիր յոսնկայս կարդացուելով, Սմեն. Ս. Պատրիարք Հայրը սրտագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց և բարօրութեան հպատակաց և գթառատ Օգոստափառ Կայսեր։

Սմեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յառաջիկայ կիրակի Ս. Քրիշի Ազգ. Հիւանդանոցի մատրան մէջ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք պիտի ընէ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Այդ հանդէսին ներկայ գտնուելու համար հրաւիրագրեր զրկուած են Ազգային ժողովոյ ու Տեսուչ խորհուրդներու անդամոց ինչպէս նաեւ եկեղեցականաց և երեւելեաց։

Նոյն օրը Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ մասնաւոր սեղան մը պիտի արուի պատրսպարելոց։

Սէլանիկի ազգ. հոգաբարձութիւնը տեղւոյն մատրան մէջ քահանայագործելու համար բանիրուն և խոհուն քահանայ մը ուղած է Նազարէթեան Տ. Արսէն քահանայի տեղ, որ իւր հիւանդութիւնը պատճառաւ պարտաւորուած էր հրաժարիլ։ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ ի մեծոյ քահանայ մը պիտի զրկուի ի Սէլանիկ։

Արմաշու Դպրեվանուց տեսուչ Արժ. Տ. Եղիշէ Ծ. վարդապետ Դուրեան և խնամակալութեան Ատենապետ Ազն. Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեան երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ քննեցին քսանէ աւելի պատանիներ որք ներկայացած էին Դպրեվանքն ընդունուելու համար։ Ասոնցմէ տասներեքը, մեծաւ մասամբ գաւառացի, ընդունուեցան և յառաջիկայ շաբթու ճանբայ պիտի հանուին Դպրեվանք զրկուելու համար։

Արժ. Դուրեան Հայրն այս առաւօտ Արմաշ ուղեւորեցաւ։

Ագրիանուպոլսոյ քահանայներէն Տ. Խաչէն քահանայ Սարկաւագեան՝ տեղւոյն Դեր. Առաքնորդին հաւանութեամբ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ Իպրահիմ զրկուած է տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ առժամեայ կերպիւ քահանայագործելու համար։

Բիթէլթի (Ռումանիա) Հայոց եկեղեցին երկար ատենէ ի վեր առանց քահանայի մնացած ըլլալով, տեղւոյն հոգաբարձութիւնը խնդրած էր Պարիարքարանէն քահանայ մը զրկել անդ։ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ առժամեայ պաշտօնով անդ զրկուած է Տ. Մանուէլ քահանայ Պոչեան։

Նոյնպէս առժամեայ պաշտօնով Ահեօլու Պուրկաս զրկուած է Վանեցի Տ. Պետրոս քահանայ Փանոսեան։

ՀԱՆԴԷՍ ՀԱՐԱՍԱՆԵԱՑ

Ընտրեալ բազմութիւն մը երկսեռ հրաւիրելոց համախմբուած էր երէկ Պէօյիւքտէրէի Ս. Հռիփսիմեանց եկեղեցւոյն մէջ ուր չքեղ հանդիսաւոր կատարուեցաւ Լեւոն էֆէնտի Ճէվահիրճեանի պսակադրութիւնն ընդ Աղնուափայլ Օր. Եւգինէ Կիւմիւշկէրտանի, դուստր հանգուցեալ բարեյիշատակ Ռուբէն էֆ. Կիւմիւշկէրտանի և եղբօրդուստր Ազն. Տիգրան և Գրիգոր էֆէնտիներու։ Կնքահայրն էր ճարտարապետ Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Աղնաւորեան որուն կը փոխանորդէր իր որդին՝ Վահան էֆէնտի։ Բերայի քարոզիչ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց նախագահեց պսակի արարողութեան զոր կատարեց Արժ. Տ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Մկրեան։ Սրուանձտեանց Սրբազան պարագային յարմար սրտեռանդն խօսքերով՝ երջանկութիւն մաղթեց նորապսակ ամուսնոյն, դերուատեց փեսայն՝ իբրեւ արուեստագէտ, աշխոյժ ու աշխատասէր երիտասարդ մը, եւ հարսն՝ իբրեւ տիպար ուսեալ, առաքինի ու ազնիւ հայ օրիորդի։

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, հարսնեւորք՝ յատկապէս պատրաստեալ կառքերով առաջնորդուեցան յՕթէլ Լաբիէա որուն հովանուտ պարտիզին մէջ ճոխ շքասեղան մը պատրաստուած էր Լրպօն Տան խնամքը։

Ամենազուարթ մտերմութիւն մը տիրեց այդ շքասեղանին շուրջ ուր շամբանեայի բաժակներ պարպուեցան սիրակցորդ ամուսնոյն կենաց ու ջերմագին խնդակցութիւնք ուղղուեցան։ Քառասունէ աւելի չքեղ փունջեր ու ծաղկանց կողովներ, որք զարդարեցին զանազան սեղանները։ Ամենայն ուրախութեամբ և պատշաճութեամբ ընդհանուր համակրանք կը վայելէ հայ հասարակութեան ամեն դասերուն մէջ անխտիր։

ՆՈՐ ՀՐԱՇՔ Ի ԳԱՐԱԿԷՕՄՐԻԿ

Սանասար Միրզայեան Բաղէշցի որ շատ տարիներէ ի վեր համր էր, և ի Գարակէօմրիկ կը յաճախէր բժշկութեան համար, անցած շաբաթ գիշեր երազին մէջ փառահեղ կին մը կը տեսնէ որ կ'ըսէ իրեն։ «Վնչո՞ւ չես աղօթեր, և յուսահատ ես։» —«Վասն զի համր եմ։» —«Էլ և քարձրաձայն աղօթէ, զի ես եմ Արապ-Սուրբ Աստուածածինը։» Սանասար կ'արթննայ և կսկսի ուրախութեամբ ցատկրտելով խօսիլ, ուխտաւոր ժողովուրդն է կ'զգուշորի։ քարոզիչ Արժ. Եղնիկ հայր սուրբն ստուգիւէ յետոյ այս հրաշալի դէպքը, կը լուսավառէ եկեղեցին և աղգու քարոզութեամբ կը շնորհաւորէ ուխտաւոր ժողովուրդը որ ականատես եղած էր այսպիսի մէկ հրաշքի։

ՕՏԵՐԻՆ ՀՈՒՐՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԻՆ։ — Գասթամունիի նահանգին վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Ասրմ պէյ, նախագահ պատժական ճիւղի նախնական դատարանին Տրապիզոնի։

Գասթամունիի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Աթա պէյ, նախագահ պատժական ճիւղի նախնական դատարանին Պոլսի։

Տրապիզոնի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Ապտիլլաթիֆ էֆէնտի, նախկին նախագահ պատժական ճիւղի նախնական դատարանին Մարաշի։

Սեբաստիոյ կիւմրուկ Հաճիբէյ դաւառակին Նախ անուանեցաւ Սիւլէյման Ֆաիզ էֆէնտի, նախորդ Նախ Լատիքի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթի պատուանշան տրուեցաւ անգլիական դեսպանատան պահակ շղթեանին հրամանատար Պ. Հիկանի կնոջ։

Իֆթիխարի շքադրամ՝ սպանիացի Պ. Մոնթէնէկրոյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՈՑՄՈՒՆԻՔ։— Գերմանական կառավարութիւնը Բրաֆէյնն Թաֆ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է ի Հանիա գտնուող զօրաց գնդապետ Հասան պէյի։ Կայս. Իրատէ մը ստուգած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Առողջապահական Վարչութիւնը հնտախտի դէպքերու վրայ հետեւեալ տեղեկագիրը մատուցած է կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան։

Պերլինի օսմանեան դեսպանը սեպտեմբեր 1 թուականաւ հեռագրած է թէ օգոստոս 30ին Պերլինի շրջակայքը գտնուած Սբանտաւ անուն տեղը հնտախտէ երկու մարդեր մեռած են։ Օգոստոս 29ին ի Համպուրկ՝ 213 դէպք ու 113 մահ։ Ի Համպուրկ մինչեւ օգոստոս 29ը, հնտախտէ վարակեալներուն թիւն եղած է 13,238 և մեռնողներունը՝ 5805։ Օգոստոս 31ին ի Համպուրկ՝ 333 դէպք ու 142 մահ, յԱլթօնա՝ 12 դէպք ու 5 մահ, ի Վիլհէլմսբուրկ 5 դէպք ու 4 մահ և ի Պոյֆելտ՝ 3 դէպք ու 3 մահ։ Սեպտեմբեր 1ին ի Համպուրկ՝ 344 դէպք և 148 մահ և ի Բօգէն ու Սթէնպէրկ՝ երկուքական դէպք և մէկ մէկ մահ։ Օգոստոս 31էն ի վեր Պերլինի մէջ ո՛ և է դէպք չէ պատահած։

Սեվաստաբօլի օսմանեան հիւպատոսը սեպտեմբեր 2 թուականաւ հեռագրած է թէ օգոստոս 22էն մինչեւ սեպտեմբեր 1, ի Պէրլօնանսք՝ 79 դէպք ու 60 մահ, ի Նիբրօսքով՝ 7 դէպք ու 2 մահ, ի Մէլիթօբոլ՝ 32 դէպք ու 10 մահ, ի Բրէքօք 421 դէպք ու 20 մահ, ի Թէօդոսիա՝ 32 դէպք ու 19 մահ և ի Սիմֆէրօբոլ՝ 2 մահ։

Կարնոյ ու Վանայ կուսակալութիւնները հեռագրած են թէ Բասէն գաւառակի Հէրթօ գիւղին մէջ՝ երեք եւ էրզալ գիւղին մէջ՝ մէկ մարդ հնտախտէ բռնուելով մեռած են։ Կէօնիկի մաքրանոցին ու Վանայ Աղբակ գաւառակին մէջ ո՛ եւ է դէպք չէ պատահած։

Տրապիզոնի կուսակալութիւնն հեռագրած է թէ սեպտեմբեր 2ին Բլաթանի գիւղաքաղաքին և քանի՛ եորս ժամէ ի վեր Տրապիզոնի քաղաքին մէջ հնտախտի ո՛ և է դէպք չէ պատահած։ Մաքրանոցին մէջ գտնուող ուղեւորք քարանթինի պայմանաժամն աւարտելով ազատ անցագիր ստացած են և այժմ ոչ ոք կը գտնուի մաքրանոցին մէջ։

Սինոպի մաքրանոցին մէջ քարանթինա սպասող 7 շղթեաւերու ու 36 առագաստանաւերու 517 նաւաստեաց և մաքրանոցին մէջ գտնուող 291 ուղեւորաց ինչպէս նաեւ Գաւազի մաքրանոցին մէջ քարանթինա սպասող հինգ շղթեաւերու և երկու նաւերու մէջ գտնուող 202 նաւաստեաց ու 364 ուղեւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ՆԱԽԱԳԱՀ

Առողջապահական վարչութեան 3 Սեպտեմբեր

—Տրապիզոնի կուսակալը սեպտեմբեր 3 թուականաւ հեռագրած է կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան թէ սեպտեմբեր 2էն մինչեւ 3, Տրապիզոնի քաղաքին, բոլոր մաքրանոցներուն և նահանգին ուրիշ կողմերուն մէջ տարափոխիկ հիւանդութեանց ոչ է դէպք չէ պատահած։ Քարանթինայի շղթայներուն պահապան զինուորաց և ոստիկան-զինուորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

— Ագրիանուպոլսոյ կուսակալութիւնը սեպտեմբեր 2 թուականաւ հեռագրած է ներքին գործոց Նախարարութեան թէ նոյն գիշերը երկամուղեայ կառախումբով ձիերը Մուսթաֆա փաշա ժամանած են 48 ուղեւորներ, որք քարանթինի ենթարկուած են։ 48 ուղեւորներ ալ քարանթինի պայմանաժամն աւարտելով ազատ անցագիր ստացած են։ Ասոնք շնորհակալութիւն յայտնած են քարանթինայի միջոցին, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, իրենց ընծայուած հանգստութեան և եղած այլակցութեանց համար։

Նոյն կուսակալութիւնն հեռագրած է Սեպտ. 3 թուականաւ թէ նոյն օրն երկամուղեայ կառախումբով ի ձիերը Մուսթաֆա փաշա 53 ուղեւորք ժամանելով քարանթինի ենթարկուած են։ 51 ուղեւորներ աւարտած ըլլալով քարանթինի պայմանաժամն, ազատ անցագիր ստացած և մեկնած են։

—Կարնոյ կուսակալը սեպտեմբեր 2 թուականաւ հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան՝ թէ Կէօնիկի մաքրանոցին մէջ հնտախտի դէպք չէ պատահած, իսկ Երզրում գիւղին մէջ թղթատարական սուրհանդակի տասնապատ Քօլիխան հնտախտէ վարակուելով մեռեր է։ Ասոր վրայ հրաման ղրկուեր է անդ ձեռք առնուլ հարկ եղած առողջապահական միջոցները։

—Կարնոյ կուսակալութիւնը սեպտեմբեր 2 թուականաւ հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան՝ թէ Բասէն գաւառակի Հէրթօ գիւղին մէջ Ռուսպայէն եկող հայ մը, ասոր բնակած խանին մէջ գտնուող տղայ մը և յետոյ կին մը հնտախտէ բռնուելով մեռեր են։

—Աղքատ հիւանդաց օգնելու համար Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն մինչեւ օգոստոս 31 հաւաքած է նաև 5984 ղրուշ, որով ցարդ հաւաքեալ նպաստներու գումարն եղած է 184,905 ղրուշ։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ։— Բարձր. Մեծ-եպարքոսը, Բարձր. Սպարապետը, Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարն և Թնդանօթարանի Վսեմ. վերատեսուչն երէկ կայս. պալատ երթալով ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՀԱՄԻՏԻՅԷՆ ՀԵՌԱԳՐԱԳՈՒՆԴԵՐՈՒ թիւն հարիւրի բարձրացնելու համար, կայս. հրամանաւ Դ. զօրաբանակի բարձրաստիճան սպայներէ կազմեալ յանձնաժողով մը Ցիարպէքիրի ճամբով Միջագետաց կողմն ուղեւորած է։

ՄԱԼԻՏԷԻ պաշտօնատան մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ նախարար Վսեմ. Նազիֆ էֆէնտիի։ Կատարուած խորհրդակցութեանց ժամու մը չափ ներկայ գտնուեցաւ Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին նախագահ Պ. Վինսենզ Քայլարտ։

ԹԼԵՒՆ ՊԱՇԻՆ արկածի պատճառն վիրաւորեալ գործաւորը, ինչպէս յայտնի է, կը գտնուի։ Կայս. պալատն շրջակայքը գտնուած հիւանդանոցին մէջ։ Այդ գործաւորներէ երեքն, եղած կանոնաւոր դարմանիներուն շնորհիւ բոլորովին ապաքինած ըլլալով, երեկ եղած են հիւանդանոցէն։ Ասոնց մեկնելու պահուն՝ իրենց տրուեցան հինգական ոսկի, զոր Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր շնորհել։ Գործաւորք միաբերան բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

—Աւստրիա-Հունգարական հիւպատոսարանին խնդրանքը, Բերայի թաղապետութեան նախագահ Մաճիա պէյ միշեալ հիւպատոսարանին հաղորդած է թարգմանութիւնն այն տեղեկագրոյն զոր խմբագրած է մամնագիտաց յանձնաժողովն, որոշելով ամրոցիովին քանդել Արսլանօղլու և Թինթոյի շէնքն՝ որ վանդ կը սպառնայ իւր արդի վիճակին մէջ։

Ճարտարապետ Պ. Թէտէօքի խնդրած ըլլալով որ իր ներկայութեանը նոր քննութիւն մը կատարուի, մասնագիտաց յանձնաժողովն երէկ և առջի օրը գումարուեցաւ Բերայի թաղապետական պաշտօնատան մէջ։ Տեղւոյ վրայ քննութիւն մը եւս պիտի կատարուի։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպան Պարոն Ֆոն Քալիչէ երէկ իրիկուն իւր որդւոյն հետ արձակուրդով Վիէննա ուղեւորեցաւ յատուկ կառախումբով։ Բարձր. Մեծ-եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին կողմէ յատուկ պաշտօնեայք ինչպէս նաեւ աւստրիական դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք և այլք Սիրքէճիի կայարանն երթալով ողջերիմ մաղթեցին դեսպանին։ Կառախումբը մեկնելու պահուն նուագածուաց խումբ մը նուագեց Համիտիէ քայլերգն ու աւստրիական ազգային երգը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ։— Ըստ տեղեկութեանց Սմիրնի, Պուլկար կառավարութիւնը, յայտարարելով որ Եւրոպայի հնտախտին դէմ ցամքի ճամբով արդէն առողջապահական միջոցները գործադրուելու վրայ են, խնդրած է վերցնել ի ձիերը Մուսթաֆա փաշա հաստատեալ երեքօրեայ քարանթինան, սակայն պատասխան ստացեր է թէ այդ քարանթինան վերցնել պատշաճ չէ, ըստ որում Աւստրիոյ ու Պուլկարիոյ կողմէ հաստատեալ քարանթիններուն իբրեւ լրացուցիչ մաս հաստատուած է։

— Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, կայս. պալատն քիմիագէտ Պոնկիօվքի պէյ, որ ձիերը Մուսթաֆա փաշա գնացած էր, իւր հետեւորդաց հետ Ադրիանուպոլիս գնացեր է։

— Առողջապահական պաշտօնեայք ի ձիերը Մուսթաֆա փաշա արդիւած ըլլալով վաճառաբերէ կառախումբին անցնելը, երկամուղեայ ընկերութիւնը դիմելով Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան խնդրած է վերցնել այդ արգելքը։ Արդ, Առողջապահական վարչութիւնը, պատասխանելով Ադրիանուպոլսոյ կուսակալութեան, ծանուցած է թէ, ըստ առողջապահական օրինաց, վարակումէ զերծ եղող ընդեղէններ, առեւտրական ապրանքներ, գարեջրի տակառներ և այլ ասոնց նման նիւթեր պարունակող վականներն կրնան, առանց վար դրուելու, պաշտօնեայները փոխուելով այս կողմի վայրաշարժներու կապուիլ և անցնիլ։ իսկ գործածուած հագուստներ, կարասիներ, բուրդեր, մորթեր ևն։ պիտի վար դրուին և ենթարկուին ապանեխական ծխումներու։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽՍՐԻՒԷԼ։— Ըստ տեղեկութեանց Թ-ղէի, Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը խնդիր մատուցած էր Բարձր. Մեծ-եպարքոսին, որպէս զի Շիրքէթի խայրիյէի յանձնառութեան տեսրի տրամադրութեանց գործադրութիւնն ապահովող որոշումմը տրուի։ Այդ խնդիր յանձնուած էր Պետական Խորհուրդին։

Ասոր վրայ, կը յարէ Թ-ղէ, Շիրքէթին անօրէն Վսեմ. Հիւսէյին Խաքի էֆէնտի Պետական Խորհրդոյ Վսեմ. Նախագահի փոխանորդին դիմելով յայտարարած է թէ Շիրքէթն իւր մենաշնորհի պայմանաժամն երկարելէն յետոյ ձեռնարկած է նորանոր բարենորոգմանց, թէ ի նորոյ վեց շրջանաւոր շինել տալով, յաջողած է ժողովրդեան առաջուընէ աւելի կանոնաւոր կերպիւ ու ամենայն հանգստութեամբ երթեւեկելուն, թէ ընկերութեան ընդհանուր ժողովն որոշած է տարին երկուքական շրջանաւ շինել տալով երեք տարուան մէջ վեց նոր շրջանաւեր ունենալ և թէ Վոսփորի ասիական եզերաց վրայ սպասելու յատուկ տեղ չունեցող երկու նաւամատոյցներու վրայ այդ տեսակ տեղեր պիտի շինուին։ Վսեմ. Հիւսէյին էֆ. բատ է նաեւ որ Շիրքէթի նկատմամբ եղած հրատարակութիւնք թշնամութեան արդիւնք են և չատ մը յայտարարութիւններ ալ ըրած է։

Պետական Խորհրդոյ նախագահի Վսեմ. փոխանորդն Ցնօրէն էֆէնտիին այս յայտարարութիւնները յատուկ պաշտօնագրով մը մատուցած է Բարձր. Մեծ-եպարքոսին։

ՆԱՄՐՈՒ փաշա, որուն մահը ծանուցինք երէկ, իւր կենդանութեանը կը-տակագիր մը պատրաստելով ստացուածքը բաժնած է ժառանգորդներուն և իւր մէկ քանի սպասաւորներուն։ Այդ կտակագիր մատուցած է ձեռնէաս իշխանութեան կողմէ։ Կտակին գործադրութիւնն յանձնուած է Դատական նախարար Վսեմ. Բիզա փաշայի։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Նելիտոֆ յառաջիկայ շաբթու մայրաքաղաքս կ'ըսպասուի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ եւս հանգանակութիւն բացուեր է ի նպաստ Համադանի Անկեկնոցին որ պիտի հաստատուի ի Կ. Պոլիս։ Բարձր. Խտիվը նուիրեր է 165 օսմ. ոսկի և կայս. բարձր. դօմիսէր Վսեմ. Ահմէտ Մուխթար փաշա 110 ոսկի։ Եգիպտացի իշխանք, երեւելիք, կառավարական պաշտօնեայք և այլք պիտի մասնակցին այս հանգանակութեան որ կը յուսացուի թէ կարեւոր գումար մը արտադրէ։ Հանգանակեալ գումարները կընդունուին Օսմ. կայս. Պանքայի մասնաճիւղին կողմէ։ Ֆա՛ռ. Ա՛ֆէ՛ռտէ և Էս-Ահ՛ռ՛ լրագիրներն ալ ստորագրութիւն բացած են։

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանին հաստատման առթիւ այլեւս հարկ տեսնուած չէ Լեզուագիտական վարժարանին և հետեւաբար այդ վարժարան փակուած է։ Լեզուագիտական վարժարանի շէնքը պիտի յատկանայ դիւանագիտական վարժարանին, որ Կրթական նախարարութեան վարչութեանը ներքեւ պիտի գտնուի։

—Միլքիյէ վարժարանին ուսանող ծրագրոյն վրայ յաւելեալ դասախօսութիւններէն պաշտօնական թղթակցութեանց ուսուցիչ կարգուած է երկրորդական վարժարանաց տնօրէն Մուսթաֆա պէյ և երկամուղեաց վարչութեան ու շինութեան եղանակի ուսուցիչ կարգուած է նոյն վարժարանի ելնոական դիտութեանց ուսուցիչ Բագրամ պէյ, պահելով հանդերձ իւր սոյն պաշտօնը։

ՀՐԼԻՑ Բաբանապետի Գայմագամը, կ'ըսէ «Հապիպպէ», մօտակայ հրկական տօներուն պատճառաւ խնդրած է Դատական նախարարութենէն որ հրեայ բանտարկեալք անձնական երաշխաւորութեամբ առժամեայ կերպիւ ազատ արձակուին, մինչեւ որ այդ տօներն աւարտին։

ՇԻՒԱԿՕՒ ՅՈՒՇԱՀԱՆԴԷՍԸ։ — Վեհ. Սուլթանի լուսանկարչապետ Ապտուլլահ եղբարք, որք Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ ձեռնարկած էին մայրաքաղաքիս մզկիթներու և այլ նշանաւոր շէնքերու լուսանկարներու պատրաստութեան Շեքալօի Արուեստանոցէսը զրկուելու համար, ցարդ 152 մզկիթներու ներքին ու արտաքին մասերու լուսանկարներն առած և Ալպօմներու մէջ դնելով յանձնած են եղբարդի նախարարութեան։ Ապտուլլահ եղբարք մայրաքաղաքիս մէջ գտնուած վարժարաններու ներքին ու արտաքին մասերու լուսանկարաց պատրաստութեանը ձեռնարկած ըլլալով, ատոնցմէ եւս չորս պատճեներ երեկ յանձնեցին կրթական նախարարութեան։

Այս օր եւս պիտի սկսին պատրաստել լուսանկարներն Բ. Դրան և կառավարական այլ պաշտօնատանց ներքին ու արտաքին մասերուն։ Լուսանկարք երեք օրինակ ըլլալով մին Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցուի, երկրորդը պիտի մնայ այն պաշտօնատան մէջ որուն կը վերաբերի այդ լուսանկար, և երրորդն ալ Շեքալօ պիտի զրկուի։

ԱՏԱՄԱՆԱՐՈՑ Տքթ. Շերպէթճեան երէկ իրիկուն Մարսիլիոյ ճամբով Բարիզ ուղեւորեցաւ ուր վերջնապէս պիտի հաստատէ իւր բնակութիւն և ի գործ պիտի դնէ իւր արուեստն։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նոր կուսակալ Օսման փաշա այս երկուշաբթի օր իւր պաշտօնատեղն ժամաներ է։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ Պարտուց Վարչութեան համար նոր կառուցանելի շէնքին յատուկ գետինը 28,000 քառակուսի կանգուն է և իւրաքանչիւր կանգունը կէս ոսկւոյ գնուած է։

ՊԱՇԱՐԱԽՏ։— Կարնոյ Տիատին գաւառակին մէջ պաշարախտ եղեւան եղած ըլլալով տեղական կառավարութիւնն հարկ եղած միջոցները ձեռք առեր է։

ՏԱՐԱԲԱԽՏ ՆՈՐԱՏԻՆ ՄԸ։ — Սովորական պատմութիւնն է, կամ մանաւանդ եղերերգութիւնն զոր կը լսենք յաճախակի։ Մաքրիքէօյի մօտ գիւղի մը մէջ բնակող Եաքօ անուն յոյնի մը աղջիկը, այն արարածներէն որոց մէջ կիրքի և պչրանքի բնազդները ժամանակէն չատ առաջ կը բորբոքին և որոց աչքին բնաւ չերբեւար երանագեղ անուշութիւնն աղջիկութեան անվիշտ շրջանին, և նոյն գիւղէն Եանքօ անուն երիտասարդ մը, անխիղճ անսիրտ երիտասարդ մը անշուշտ, ապօրէն յարաբերութեան մէջ գտնուեր են։ Երբ վայելչքին հեշտութիւնը կ'անցնի, այն ատեն ահաւոր իրականութիւնը կուգայ կը ցցուի այդ վաղանցիկ սիրահարներուն հանդէպ։ Այն ատեն մանչիկ, հիւծիչ տառապանք մը կը սկսի աղջկան համար։ քեռ մը ունի իր վրայ, անպատկառ, անշնորհք բան մը որ գիշեր ցորեկ կը տանջէ զինքը։ Երբ անմեղ մանուկն աչխարհք կուգայ, իր գլուխն ուսեալով մարն անէծքներն ու նախատինքները, և տակաւին իր բարակ շուրթերուն վրայ չոգացած այն կենսատու հեղուկն զոր մայր մը պատուաւոր է հեղուլ իր մանկիկին մարմնոյն մէջ, կը խլուի օրրանէն և կը տարուի կը նետուի ձեռնարկ, մացառներուն մէջ, ուր կը մեռնի անչուշտ տակաւին աչքը չը բացած արեւին։

Երկու սիրահարները արդարարութեան ձեռքն են հիմակ, որ հոմարը պիտի պահանջէ այն արարածին զոր ծնան և սպաննեցին։

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԹԱՏՐՈՆՔ

ԳԱՏՐԳԻՒՂ.—Պ. Ե. Ալիքսանեանի օսմ. թատերական խումբը վաղը գիշեր Մէօնիւրտարի ամառնային թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ, թուրքերէն լեզուաւ, ՏՕՆ ԿՐԵԿՕՐԻՕ կամ ՇՈՒԱՐԵԱԼ ՎԱՐԺԱՊԵՏՏԸ, կատակերգութիւն երեք արարուածով, եւ ՀԱՄԵՍՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ զաւեշտ մէկ արարուածով։ Սոյն ներկայացում կազմակերպուած է ի նպաստ խումբին առաջին կատակերգակ Պ. Դ. Թրեանցի որ հետեւեալ ոտանաւոր-հրաւէրը կուղղէ Գատրգիւղի թատերասէր հասարակութեան։

Տեսնելով թէ երկրիս վրայ
Խնդացող մարդ նիստ ըլլ կայ
Կատակերգուի զուարթ պաշտօն
Ինձ ընտրեցի գոյս Քաղաքն։
Ով որ կենացը մէջ դնու
Ապէկ մը չէ խնդացիր,
Թող հրամմէ նպաստիս,
Երախտագէտ կրնէ զիս։

Թատրոնի գիներն են՝ Ա. կարգ 10 ղրշ։ Բ. Կարգ՝ 5 ղրշ։ Տոմսակները կը վաճառուին նաւամատոյցի վրայի գրասրանը։

* * *

ԲԵՐԱ.—Ֆրանսական խումբն այս գիշեր պիտի

Փեթերսպուրկ	550	Խարքով	55
Մոսքուա	160	Աժտէրխան	2,802
Նիժնի Նովկորոտ	700	Պաքու	1,850
Սամարա	1,447	Տփղիս	250
Սարատով	1,615	Օրէնպուրկ	1,320

—Ամեն կարգի բնակիչք կը ներբողեն Զարին ու Զարուհւոյն ցուցած անձնուիրութիւնն՝ այցելութեամբ հնտախտաւորաց իրենց հիւանդանոցներուն մէջ։ Զարն ո՛չ միայն քաղաքական և համակրական խօսքեր բաւ հնտախտաւորներուն, այլ և անոնց ձեռքերը սեղմեց, և ապահովեց թէ իրենց ապաքինութեան և բարօրութեան համար ամեն միջոցք ի գործ պիտի դրուին։ Զարուհին ալ համբուրեց Գթութեան Քոյր մը, որ հնտախտաւորները դարմանած ժամանակ ինքն ալ հնտախտէ բռնուած էր և հիւանդաց կարգը կը պառկէր։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ։— Տեղւոյս Առողջապահական Խորհրդոյն տնօրէն Տքթ. Քրաւզէ պաշտօնակն եղաւ, Համպուրկի մէջ հընտախտէ վարակելոց և մեռելոց թիւերը սխալ հրատարակելուն համար, իբրեւ հետեւանք անճիշդ վիճակագրութեան։ Այս գործն այսուհետեւ վիճակագրական վարչութիւնը պիտի կատարէ, և առաջիկայ եօթնեկին մէջ ճիշդ թիւերու հրատարակման կը սպասուի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Թէեւ քաղաքիս մէջ հնտախտի նոր դէպքեր չեն պատահած, բայց պաշտօնական Դպրանոցայկը Ցաւելուած մը հրատարակեց, որով ժողովրդեան ցոյց կը տրուին հնտախտէ չվարակուելու միջոցներն և կարելի նախնական դարմանները՝ վարակման սկիզբն։ Այս Ցաւելուած ձրիապէս պիտի բաշխուի գործաւոր դասուց մէջ։

—Պերլինի քաղաքային խորհուրդն 300 հազար մարքի նոր գումար մը յատկացուց մայրաքաղաքը զերծ կացուցանելու համար հնտախտի արշաւանքէն։ Խորհրդոյ ընկերվարական անդամք խնդրեցին որ գործաւորաց ուսեսք և բնակարանք հիմնապէս բարւոքուին, իբրեւ տեւական պատուար մը համաճարակներու դէմ։

ՊՐՈՒՍԻԼ.— Հաշկաւոր արաբ գերեվաճառ Թիբու-Թիբ, որ հիմակ աղէկ է Քոնկոյի Պետութեան հետ, կեդր. Ափրիկէէն Եւրոպա կուգայ, և պիտի այցէ Պելժիա և Անգլիա։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՇԱԲԱԹԱՒԱՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՒ ԱՆԳԼԻՈՑ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Անգլիոյ Պանքային երէկ հինգշաբթի (15 սեպտմ.) հրատարակեալ շաբաթական հաշուեկշիռն հետեւեալ տարբերութիւնները կը ցուցնէ, բաղդատմամբ անցեալ շաբթուան։

Պարբաստ մետաղադրամին վրայ աւելցած է 198 հազար անգլ. ոսկի։

Պանքոտներու պահեստէն պակսած է 62 հազար ոսկի։

Գանձելի փոխանակագրաց և այլ առևտրական թղթոց մթերքէն պակսած է 848 հազար անգլ. ոսկի։

Հետեւապէս, Անգլիոյ Պանքային դիրքը վերջին եօթնեկին մէջ նպաստաւոր չէ եղած, քանի որ իւր պահեստք այժմ այնպէս կը համեմատին իւր յանձնառութեանց ինչպէս 48 $^{31}/_{33}$ կը համեմատի առ հարիւր։ Նախորդ շաբթուան համեմատութիւնն էր 50 $^{11}/_{33}$ առ հարիւր։

Այս պայմանաց մէջ, Անգլիոյ Պանքային Տնօրէն Խորհուրդն իւր երէկի հինգշաբթի աւուր նստին մէջ որոշեց զեղչի սակը 100ին 2 պահել։

ԹԻՖԼԻՍ, 15 Սեպտ.—Ամսոյս 6էն 11, հոս 235 անձինք ևս մեռան հնտախտէ։ Շահին բանակեցեալն մէջ, 130 մեռեալք։ Սպահանի մէջ ևս հնտախտ երեւցաւ։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Հոս 5 հոգիք ասիական հնտախտէ մեռան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Նաֆիոնալ Զայթունկ կ'ըսէ. Կայսրն հարցմամբ մը պատասխանելով թէ Շնքակոյի Արուեստահանդէսին պիտի երթա՞ց, ըսեր է թէ անկարելի բան մը չէ այդ, բայց այժմէն խօսք չի տար։ — Ի Քիլ հնտախտի նոր դէպք պատահած չլինելով, Պ. Քաբրիվի հրաւիրեց դաշնակից գերման կառավարութիւններն որ այլեւս վարակեալ չնկատեն այդ նաւահանգիստ։

ՓԷՇԹԱ.—Հնտախտի Փէշթա ներմուծումն արգիլելու համար, քաղաքապետն առաջարկեց կասկածելի երկիրներէն եկած ամեն գոյք կրակի տալով այրել, առանց անոնց արժէքն ի նկատ առնելու և առանց փոխարինութիւն ընելու տէրերուն։

ՎԻԵՆՆԱ.—Համպուրկէ և Անվերպէ կը հեռագրեն թէ հնտախտը նուազեր է։

ԹՈՒՎՈՒՕՂ.—Այս Ֆրանսական քաղաքին մէջ ևս հնտախտակերպ համաճարակէն մարդ մը մեռաւ։

ՅԵՆՈՎԱ.—Թագաւորն և Թագուհին Ճենովայէ մեկնեցան գիշերը, խանդավառ ցոյցերու մէջտեղ։ Իւր հայրենասէր ընթացքին համար շնորհակալութիւն յայտնեցին ժողովրդեան։

Սակարան

ՂԱՀԱԹԻԱ, 4 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՍԱՆԱԳԱՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 $^{3}/_{4}$
3 » Փարիզի »	23

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊՈՆՕՅԻՏԷ

Երկ երեկոյ գոց. [Միայ. Դ. Սէրի]	23 20
Ընդայմ մէջ	— —
Առաւօտուն բացուելեալ	23 18
Կէս օրին	23 19
Թանվիլանը Օսմանկէ երկի երեկոյ	83 13
» » ժամ 3ին	89 15

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԻԵԼԹՈՅ

Փոխառութիւն A. Սէրի	52
» B. »	28 $^{3}/_{4}$
» C. »	23 18

ԲԱՀԵՏՈՒՄՈՒԹ

Սօսիէթէ ժէնէրալ Անգլ. Լ.	5 05
Քրէտի ժէնէրալ » »	7 28
Գանք տը Բօնս » »	4 32

Ցօս. Շանժ է վալէօր » »		4	18
Ըէժի » »		16	34
Թրամուէյ » »		592	
Բուէնոսայրէսի երկաթուղի	Ֆր.	87	$^{1}/_{4}$
Բաժնեթուղթ Լաւրիոմի	Դ. կ.	82	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 13
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 10
Իմպէրիալ	»	89 25
Քրիմից	»	51 18
Բուպլ Պոթաղրամ	»	9 07
Մէջ. արծաթ [տարբ.]	»	197 27
Մանր արծաթ	»	101
Մէճիտիէ	»	96 20
Թասֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	— —

ՌՕՏՕՍԹՕ

ՌՕՏՕՍԹՕ, 31 օգոստոս

Ս. Թագաւոր Լեռի Մանկապարտիզի բացումն այս առաւօտ տեղի ունեցաւ հանդիսապէս։ Առաւօտեան ժամ 2ին Մանկապարտիզի երկսեռ մանկունք 4-6 տարեկան, որոց թիւն առ այժմ 50ի կը հասնի, Ս. Թագաւոր եկեղեցին բերած էին իրենց ծնողքները, ուր Թաղական խորհրդոյ և Մանկապարտիզի Խնամակալութեան և հանդիսատես ժողովրդեան ներկայութեան՝ Դեր. Տ. Հմայեակ սրբազան և քահանայից դասը շուրջարդեստեալ Ս. Թագաւորի Բեւեռովն խաչհանգիստ ըրին Մանկապարտիզի ուսանող մանկուոյն վրայ, և ապա եկեղեցական շքով վերը Մանկապարտիզի սրահն ելան՝ ուր օրհնութեամբ և պահպանիչով վերջացաւ հանդէսը։

Մանկապարտէզն առ այժմ Ս. Օհանեան ազգ. երկսեռ վարժարանաց յարակից հին դպրոցի սրահի և սենեակներուն մէջ պատրաստուած է, և ըսենք ըստ կարելւոյն յարմարցուած է. ասիկայ նախափորձ մի է որ՝ եթէ քաղաքութիւն գտնէ ժողովուրդէն՝ յարմար չենք մը պատրաստելու դիտաւորութիւն կայ։

Մանկապարտիզի խնամքն ու հոգածութիւնը՝ տեղւոյս Քաղ. ժողովոյ կողմանէ կազմեալ առանձին խնամակալութեան մը յանձնեալ է ընդ նախագահութեամբ Դեր. Հմայեակ սրբազանի։ Մանկապարտիզի նիւթական և բարոյական պատասխանատուութիւնն իրենց կը վերաբերի։

Մանկապարտիզի ուսուցչուհի կարգեալ են Տիկին Մատակեանի առաջին սանուհիներէն օր. Աղաւնի և իւր քոյրն որ երկու տարուց չափ ալ ի Դումգաբու Գարագաշեան էֆէնտիի բացած Մանկապարտիզին մէջ պաշտօն վարած են։

Ռոտոսթոյի համար նոր և ժողովրդեան զուարճի համար խիստ օգտակար ձեռնարկ մի է Մանկապարտիզի հաստատութիւնը, և այն ունիմք թէ Ռոտոսթոյեաք պիտի չնայեն օգտուիլ եւ քաջալերը ըլլայ Տ. Հմայեակ Սրբազանի և բարեջան խնամակալութեան անձանձիր աշխատութեանց։

— Ս. Օհանեան Ազգ. երկսեռ վարժարանք որ՝ բարձրագոյն նախակրթարանի անուն ունին, և որ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան ուսումնական խորհրդոյ 1890ի պատրաստեալ Ուսման Ծրագրի հետեւողութեամբ ծրագիր մ'ունէր, այս օրերս այս ծրագիրն նոր բարեփոխութիւններ ընդունած է՝ Ազգ. Առաջնորդարանի կողմանէ նշանակեալ յատուկ յանձնաժողովոյ մը և ուսուցչական մարմնոյն ներկայացուցիչներու աշխատութեամբ, ինչ ինչ կարեւոր համարուած առարկայից յաւելմամբ և աւելի տեղական պէտքոյց յարմարութեամբ։

Մեր լսածին նայելով աւելցուցած են՝ Հելլենական լեզուի ուսումն, որ այս կողմանս՝ վաճառականաց, խանութներու և առեւտրական մասրգոց գործածական լեզուն է, աւելցուած է նաև Գծագրութեան և Առողջաբանութեան կարեւոր դասերը, Բնապատմական կամ Իրաղիտական դասերու աւելի ընդարձակ կիրառութեամբը։

Կ'ըսուի նաեւ թէ՝ ձեռնհաս անձերէ Հոգաբարձութիւն մին ալ պիտի կազմուի ծրագրի ուսման մասին կէտ առ կէտ գործադրութեան հսկելու երկսեռ վարժարանաց Տնօրէն էֆէնտիի հետ։

—Երէկ Ազգ. Առաջնորդարանն այցելութիւն տուած են՝ քաղաքիս դատարանի նախագահ Հաբիմ էֆէնտին, գաւառիս նախագահ կառավարիչ Վսեմ. Նէճիպ պէյի հետ։ Նոյնպէս հաշուակալ Օսման էֆէնտի և արագիի Միւաիր Նիազի էֆէնտի, և Տ. Հմայեակ Սրբազանի կողմանէ արժանավայել մեծարանօք ընդունուած և պատուասիրուած են։

—Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ քահանայից դասն, որ եկեղեցւոյ բակը երկու դեռնայարկ սենեկանման խուցերու մէջ կը կենան և ուր պատարագիչ քահանայն դիշեր ցերեկ կենալ պարտաւոր է, ժամանակէ մ'ի վեր վիճակիս Այցելու Սրբազանին կողմանէ նկատողութեան առնուած էր, քահանայից դասուն համար վարժարանաց դէմն եղած պարապ դեռանին վրայ երկու սենեակներ շինել տալ։ Կ'ըսեն թէ՝ այս օրերս այդ փափաքն ալ գործադրուելու յոյս կայ։ և այժմէն քահանայից դասն և թաղական խորհուրդն միասին են Տ. Հմայեակ Սրբազանի հետ երկու սենեկաց շինութիւն ձեռնարկելու։

* * *

ԵԱՖԱՅԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԱՖԱ, 20 օգոստոս

Անցեալ 14ի առաւօտուն, բաղաքիս մաքսատան արեւելեան կողմը, հոն՝ ուր քառանթենայի բժիշկին պաշտօնատունը կը բարձրանայ, հոն բազմութիւն մը համախռնուած, խառնաշփոթ աղաղակներ կը բարձրացուցնէր։ Երկու պարմանական հասակ փռուած էին աւազին մօտ, տարածուած զգայգիրկ, անշունչ, փայտ կարած, խղդուած։

Ալֆրէտ էր մէկին անունը որ 4 տարիէ ի վեր Երուսաղէմ կը բնակէր արուեստին շնորհիւ որ էր մեքենագործութիւն ու հիւսնութիւն։ Երուսաղեմի արաբախօս լատին աղջիկներէն մէկուն նշանածն էր. իտալացի էր ինքը, ինչպէս նաեւ երիտասարդուհի մայրը ու իր քոյրը խարտիշագեղ զոր Ռէմլէէն կը ճանաչեմ, ուր պանդոկ մը բռնած էր։ Դիբա'դդ աղջիկ, քանի՛ քանի՛ անգամ իր եղբօրը լուսանկարը ցուցուցած էր ինծի, խնդալով մը կրկնելով թէ ճիշդ իրեն կը նմանի։ 24 տարեկան էր այդ եղբայրն, առոյգ ու կայտառ երիտասարդ մը որ զինուորական քառամեայ շրջանը լրացնելէ յետոյ Երուսաղէմ եկած էր բաղդ փնտռելու և յաջողած էր իր մեռած հօրը կենդանի ազդեցութեամբը։ Մէկ ամսէն պիտի ամուսնանար։ Սիրուն խումբ մը կը կազմէին այդ երեքը՝ շաբաթ գիշերները՝ երբ ընդհանրապէս Ալֆրէտ կառքով կ'իջնար ի Ռեմլէ տեսնելու մայրը և քոյրը զոր Bella կ'անուանէր։ Մէկ անգամ պատահեցայ այդպէս իրենց ժողոված։ Հիմայ, աւազին վրայ, լաւ մը դիտեցի անոր դէմքը, խեղճը, ա'ն էր. բայց, ափսո՛ս, կապուտցած։ Մէկ ձեռքը սրտին վրան էր սեղմուած։ Միւսն ալ տարածած, այդպէս սառած էին։ Աչքերը ճեփ ճերմակ էին կտրած, այտերը ու շուրթերը կապուտցած, ականջները դեղնագոյն ու աւազալից, ոտքերը ու ձեռքերը փայտ կտրած, փորը ուռեցած, զոր տակաւին զնչալ մը կը ծածկէ սառած։

Իսկ Ալֆրէտ ճօանա էր միւսին անունը որ վերջին քուէարկութեան կ'սպասէր գինուորական պարտքը կատարելու առ հարենիս, ըստ որում 21 տարեկան էր։ Ամեն հաճոյք կամ տրտմութիւն որ մեր կեանքին մէջ կը գտնուի յաճախ, հաւասարապէս բաժնուած էր ասոնց միջեւ։ Այս ալ հիւսն էր. բուն իտալացի մը՝ որ ընկերասիրութեամբը, բարեսիրութեամբը, աշխատասիրութեամբը, իր բաղդը առաջ տարած էր, ու մեւնոյն գործարանին մէջը կ'աշխատէին ընկերութեան մը հսկողութեան տակ յեղուսաղէմ։ Սակայն այս վերջինը մինակ էր աչխարհքիս վրան, իր հայրն էր Աստուած, մայրը՝ Իտալիա, եղբայրը Ալֆրէտ։ Այս երկու երիտասարդներուն մահուամբ՝ Իտալիոյ մշտակայտ երկինքն երկու պայծառ աստղեր թափեցան վար։

Հիմակ, աւասիկ ասոնց մահուան պարագաները։ Երուսաղեմի մէջ, ընկերութենէն հրաման եկած էր զեկուցանող թէ 20 օր արձակուրդ կայ. խօսք մէկ կ'ընեն այս երկու բարեկամները, ամեն բան որոշուած է։ Աչխատասիրական կեանքը շատ պէտք ունի օգտակոխութեան։ Ռեմլէ կ'իջնան, գիշեր մը Ալֆրէտի մօրը պանդոկը կ'անցուցնեն, և ամսոյս 13ին եաֆա կուգան։ Ցերեկէն 2 ժամ առաջ ծով կը մտնան. կանխենք ըսելու թէ ծովը այն օրը քիչ մը յուզուած էր. արդէն այս ծովը յարատատան է. եթէ չէք հաւատար, ուխտաւորներուն հարցուցէք։ Հոս «բաղնիք» ըսածնին մեր Պոլսոյ բաղնիքներուն պէս չէ բընաւ, միայն հանուելու կը ծառայէ։ Բաղնեպանը որ ֆելլահ մըն է, սրճարան կ'երթայ կրկակ մը քաշելու։ Կէս ժամ կ'անցնի, Ալֆրէտ որ՝ ձկնկուլի մը պէս կը լողար՝ զարմանքով կը տեսնէ որ իր ընկերը անհետացած է։ Ցառաջ կը խոյանայ, դղրդելով, ըղալով, ձայն տալով։ Նոյն վայրկեանին ընկերը՝ որ լողալ չէր գիտեր, խեղդուելու երկրորդ ոտտումը կընէր, միւսը անխոհեմաբար վրան կը նետուի, ընկերն է անոր կը փաթթուի, ու տարաբաղդաբար, երկուքն ալ կ'իջնան ծովին յատակը յաւէտ հոն մնալու դատապարտուած։ Կ'անցնի 3 ժամ, բաղնեպանն է հիմայ որ կը պառայ, կը կանչէ, բաղմութիւնը կը խռնուի, արաբական կոմորդախօս շուրթերը «խուզարկութիւն» կ'առաջարկեն... Քանի մը դատարկապորտներ անոնց թողած հանդերձեղէնները լատինաց վանքը կը տանին, անտարբերաբար, գուժելով թէ երկու խեղդուած են։ Շատ հաւանական է որ բաղնեպանին աղաղակը, ցաւը, 5 մէճիտիէի համար էր՝ զոր չի կրցաւ առնել խղդուողներէն։

Տեղւոյս իտալական հիւպատոսը, Պ. Պենեդեթթօ Ալօնձօ, որ մինչեւ ժամանակ Փորթուկալի հիւպատոսն ալ է, խլրդն պէտք եղած հրահանգները կուտայ խուզարկութիւն կատարելու։ Մինչեւ իրիկուն խուզարկիչ նաւակը կ'աշխատի. անօգուտ վաստակ։ Առտու է, ջուրերը ջինջ են և ահա կը յայտնին գտնել. ու անմիջապէս կ'էջնան հանել երկու խեղդամահ երիտասարդներն որոնք ինչպէս կեանքի նոյնպէս և մահի ատենը իրար գրկած էին, ու անվեհեր դիմած էին անոր ցուրտ գիրկը, յարատատան ծովին աւազուտ յատակը։ Փութացեր էին բերել հանելու մաքսատան արեւելակողման աւազին վրայ՝ ուր բարձր ձողի մը վրան, քարանթենայի բժիշկին պաշտօնատան կարմիր դրօշակը կը բարձրանայ։

Ալֆրէտի մայրը, առջի օրը իր ստացած մէկ հեռագրին համեմատ, որով բարեկամ մը կը ծանուցանէր թէ իր միակ մնչ գաւակը, մէկ հատիկ Ալֆրէտը, բիչ մը անձնական տկարութիւն ունի, Ռէմլէէն նաւեցաւ հասած էր իր աղջկան հետ։ Տեղւոյս պատուաւոր վաճառականներէն Պ. Ժոզէֆ Ալենձօ՝ որ հիւպատոսին եղբայրն է և հիւպատոսարանի թարգմանը մանրամասն, բարեսրտութիւն ունեցեր էր ամեն տեսակ հանդուրժութիւն շնորհել անոնց իր վաճառանոցին մէջ՝ որ Հայոց վանքին կիցն է։ Թշուառ մայրը ուզեր էր գիտնալ թէ ինչո՞ւ համար ֆելլահները խռնուած էին ծովեզերքը։ Կէս ժամ վերջն էր մտայ վաճառանոցը, արտասուք յաչս մտիկ ըրի մօրը ու քրոջը հեծեծանքները՝ զորս կը սրացնէին ադեխորով։ Անմիջապէս հասաւ լատին խոստովանամայրն ալ որ իր կարգին մխիթարեց, սփոփեց մասամբ անոնց սիրտերը արիւնալի։ Բան վայրկեան վերջը կարմրագէմ ու կայտառ ծերունի մը իր բազուկներուն մէջը կը մխիթարէր, հոն, դրաշակիր ձօղին տակը, գեղանազ աղջիկ մը՝ որ վշտաբեկ գլուխը հակած էր ու լալագին կը հեծէր։ Միևնոյն ժամանակ երիտասարդ մարդ մը ջուր կը սրսկէր յաճախ համեստուհի տիկնոջ մը երեսին՝ որ արցունքով թրջած էր թաշկագին։

Երկու պաստուեր դագաղներ կը բարձրանան բարեկամ ձեռքերու վրայ, ու դէպի գերեզմանոց տանող փողոցներէն կիջնէ արեգին տակը, լալով յայով, երիտասարդուհիներ, երիտասարդներ յառաջ կը խաղան։ Գագթական խտացիներ են որոնք եկած էին իրենց վերջին տխուր յարգանքները տալու իրենց երկու հայրենակիցներուն։ Հիւպատոսը ջանք խնայած չէր փառաւոր թաղում կատարելու համար։ Շատ տխուր կերպով իրիկուն եղաւ 14ի օրը։ արեգակին վերջին ճառագայթները խորին արգահատանքով, կարծես իրենց մազերը հրակարմիր կը հեռացնէին այդ խղդուած երիտասարդներուն հոգակոյտերուն վրայէն, որոնց տակը հիմայ հանգիստ կը պառկին անոնք։ Ու երբոր գիշերին մութ ստուերները մեռելոց քաղքին նոճիները սեւեռեցին, ողբերգու բու մը իր քուքերը սկսաւ տխրերգել դառնաձայն։

* *

ՆՈՐԱՎԷՊ

ՎՃԱՐԱԳԻՐ

Մարդկային դէմք մը ոչչափ ինքիրմէ գոհունակութիւն, խաղաղ բերկրութիւն, հեշտաձաչակ հանդարտութիւն որ կրնայ արտայայտել, ամենէն անուշադիր դիտողն իսկ դիւրաւ պիտի կրնար նմարել այն օրը Ռէյմոն Շէզնոյի զուարթ դէմքին վրայ։

Հին թիկնաթոռի մը մէջ հանգստաւէտ կերպով տեղաւորուած, իր ծխափայտը կը լեցուներ այն մանրակրկիտ խնամքով զոր կը տանէր այս կարեւոր գործողութեան։ Այս բանս արգելք չէր ըլլար որ չահեկան մեղմասոսութիւն մը չընէր, որ երբեմն կ'ընդհատուէր իր Պեռնար շունին ուղղած խիստ յիշոցներովը։

Այս վերջինն, իր տիրոջ մտազբաղութեան վրայ վստահ, ատեն ատեն կը համարձակէր քիչ մը շատ մօտէն հոտուրտալ այն հոտաւէտ շգին որ կը բուրէր կաթսային կողմարիչին տակէն, ուր մազմզոյ վրայ կ'եփէր պատուական մարդուն կերակուրը թեթեւ ադմուկով մը։

Ռէյմոն Շէզնօ ամենէն խորամանկ նորմանն էր որ երբէք ծնած ըլլայ Օժի հովտին մէջ։—կեանքին մէջ մէկ անձարակութիւն միայն ըրած էր, այն է երբ օրինաւոր ամուսնութեամբ միացած էր ջաղացպանին կրսեր աղջկան Ժանն Պրօչէնի հետ։ Ամենէն գէշ չահագիտութիւնն որ երբէք գործուած ըլլայ։ Ի՞նչպէս, ինք, Շէզնոն, չէր կրցած հոտ առնել թէ Պրօչէն ջաղացպանին գործերը գէշ կ'երթային և թէ իր անները երբէք չպիտի կրնար վճարել խոստացուած մեծագումար դրամագիտը։

Եւ ամենն այս չէ։ Ժանն ոչ միայն գեղեցիկ չէր, այլ և նուազ քաղցրաբարոյ էր։ Սակրատի խստաչունչ ամուսնին Քսանթիպոս, որ առածի կարգ անցած է, ազատնի մը էր բաղդատմամբ այս նորմանատցի մեբերային։

Նոյն իսկ զայրոյթի տագնապի մէջ իր ամուսնոյն դէմ, որ կը մերժէր հարկ եղած դրամը տալ պաշտպան տուրքի մը մատակայ տոնին առթիւ գլխարկի մը գնման համար, անօթ մը խորտակած և մեռած էր անկից։

Հակառակ ամեն ակնկալութեան, Ռէյմոն շատ վշտակիր երեւցաւ այս կորուստէն։ Տեսնուեցաւ որ, ժեղոյն դէմքով և և ճնշեալ կուրծքով կը հետեւէր իր կնոջ դագաղին, և արտասուաթոր աչուրներով ընդունեց իր բարեկամներուն և ծանօթներուն ցաւակցութիւնները։

Բայց երբ իդարձին, առանձին գտաւ ինքզինքն իր տան մէջ որ հանդարտ ու լռին եղած էր, այն ատեն սիրտնքի խորունկ հառաչանքով մը գոչեց։—վերջապէ՛ս ահա խաղաղեցայ։

«... Չեմ կրնար ըսել թէ Ժանն բարի ամուսին եղաւ,—կը մրմռար իր ակռայներուն մէջէն՝ լուցկի մը քսելով իր խոշոր կէրիկներուն հատ ներքանին,—բայց բան մը արգելք չըլլար ինձ կարծելու թէ բարեկիրթ մայր մը չըլլար եթէ երկինքը զաւակ մը շնորհեր մեզ։

«Օրինակի համար, բան մը որ շատ անհաճոյ կուգար ինձ, խնայասէր չըլլալն էր. հոս գլխարկ մը, հոն չրջազգեստ մը, և ուրիշ շատ մը ասանկ փուճաբանութիւն։ տակը կը հայէր ձեռներուն մէջէն, և, իրա՛ւ որ, ոսկիներն ինչ արագութեամբ որ գային նոյն հողանակաւ կ'երթային... Անանկ որ, ծերութեան օրերուս մէջ, առանց մէկ կուտի պիտի մնայինք, եթէ լաւագոյն աշխարհ մը երթալու որոշումը չտար։ Աստուա՛ծ առնել կ'ուզէ հոգին, խե՛ղճ սիրեցեալս...

«Հիմակ, պիտի կրնամ քանի մը տու դիպել։ Կեցակուրի չհանեցիք չեմ ըներ. հագուստներս գրեթէ նոր են և նոյն իսկ կրնամ զգեստներ կարել տալ Ժաննի փէրջին չրջազգեստներէն... Պիտի կրնամ անցեալ տարուընէ փեց պարկ աւելի ցորեն և երկու տակառիկ աւելի չաքարաղի ծախել... Եւ չեմ հաշուեր մեր կովին կաթը և մեր հաւերուն հաւկիթները... բէ՛հ, այս տարի պիտի կրնամ երեք հարիւր հատ կլորիկ ոսկիներ մէկ կողմ դնել։

Եւ Ռէյմոն ձեռները չիշփեց ամենայայտնի գոհունակութեամբ։

Ցետոյ երկնցաւ թիկնաթոռին մէջ, իր կիսախուփ աբուեանանց մէջէն նայելով ծուխին թափանցիկ յորձանքները որը կը բարձրանային իր ծխափողէն դէպ ի ձեղունն, և, սենեկին լռութեան մէջէն ականջ դնելով հեշտաբ ժամացոյցի ճօճանակին միօրինակ աղմուկին և կաթսային թեթեւ եռացման։

—Ժան կը հանգչի խաղաղութեամբ... և ե՞ս ալ, մտածեց։

Ցանկարծ, Պեռնար ականջները տնկեց և խուլ մռլտուք մը արձակեց։ Ռէյմոն լռութիւն հրամայեց, ոտքի ելաւ և դընաց դուռը բացաւ։

Իր առջեւ կը կանգնէր Ժան-Բիէռ լուսարարն, Երկարահասակն անուանեալ, վասզի իր բարձր հասակը կը ներէր որ առանց եղէգի մը օգնութեան վառէ խոբանին ամենէն մեծ կերոնները։ Թուղթ մը ունէր ի ձեռին։

—Շէզնօ, ըսաւ լուսարարը պարագային յարմար դէմք մը առնելով,—ձեր սիրեցեալ հանգուցեալին յուղարկաւորութեան հանդէսին ծախուց համար է ասիկա։ Դոր ծերը չատ լաւ կարդացուցինք։

Ռէյմոն առաւ թուղթը և բացաւ զայն, մինչ Ժան-Բիէռ անփութօրէն կը բռներ եկեղեցւոյն ճամբան։

Մահացու կապուն այնքան արագ չի մարեր թռչնոյն երգը, որքան արագ որ գոհունակութիւնն անհետացաւ Ռէյմոն Շէզնոյի դէմքէն, երբ ակնարկ մը նետեց ձեռքը բռնած թուղթին վրայ։ Մարդկային դէմք մը երբէք աւելի սատակապէս չարտայայտեց անողորմ զայրոյթն յափշտակիչ պտի մը որ այնուհետեւ կը կարծէր զերծ ըլլալ ոևէ ծախսէ։ Նորմանը միաքէն անեծք մը արձակեց առ այն որ, նոյն իսկ մահուընէն ետքը, այդքան ծախք կը պատճառէր իրեն, մինչ իր համբ չուրթերը կը նկարէին քաջալերող ծռմռտուք մը։ Ցօնքերը բարկութենէն պռստուած, աչքերը սոսկումէ խոշորցած, ձեռքը մեքենաբար ականջին տարաւ, յուսահատութեան յետին շարժումով մը...

Վերջապէս, պոռթկաց.

—«Վեց հարիւր ֆրա՞նք... վեց հարիւր ֆրա՞նք քանի մը ողորմելի աշտանակներու և քանի մը սաղմոսերգութիւններու համար... ծուռը գլխուս... բայց լաւագոյն էր որ կենս չի մեռնէ՞ր։»

ԲՕԼԷՌՈՄՊ

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Տէրն ու ծառան։

Տէրը (բարկացած)—Ակո՛ռ, շատ անտանելի բան է այս... նայէ՛, աթոռներուն վրայ երկու մատ փոշի կայ։

Ցակոբ (հանդարտօրէն)—Բարկանալու տեղի չը կայ, տեր իմ, գեռ մարդ նստած չէ այս աթոռներուն վրայ։

* * *

Պարոն մը դատարան կը գիմէ ամուսնալուծութիւն խնդրելու համար։

—Ի՞նչպէս, կրսէ, իմ դատս չորս ամիսէն պիտի նայուի։

—Այո՛ պարո՛ն։

—Շատ տարօրինակ բան... թերեւս մինչեւ այն ժամանակ կարելի է կնոջս հետ կը համաձայնինք։

* * *

Զուարճախօս երիտասարդ մը սափրիչի մը գնաց մազերը կարել տալու. գործողութիւնը լմննալէն ետք, սափրիչը փոքրիկ հայելին տալով, հարցուց նմա.

—Մազերիդդ այսպէս աղէկ կտրուա՞ծ են։

Երիտասարդը, հայելին մէջ ուշադրութեամբ նայելէն վերջ, հայելին սափրիչին տալով, ըսաւ.

—Ո՛չ, շատ կարճ կարեր ես, քիչ մը երկնցուր։ Տ. Զ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Բուէնոսայրէսի երկաթուղեայ վիճակահանութեան 136երդը պիտի քաշուի յառաջիկայ հոկտ. 10— ոեպտ. 20ին։

Այսր վիճակահանութեան մասնակցիլ փափաքողք պէտք է գիմեն ստորագրեալ հաստիներն։

Պիտի շահին 600 թիւեր, որոց առաջին պարգեւն է այս անգամ 300,000 և երկրորդը 25,000 ֆրանք։ Անոնցմէ զատ 48 թիւեր ևս կը շահին դարձեալ մեծ պարգեւներ. իսկ մնացեալ 550 թիւերն ալ 400ական ֆրանք։

Մէյոյն մէկ թիւով կրնայ շահուիլ ասունցմէ մին և մինչեւ իսկ առաջին պարգեւը։

Շահելի գումարին ամբողջը ստանալու իրաւունք ունեցող «բրուէս»ին գինն է 10, կէսինը 7ու կէս և մէկ քառորդինը 4 դահեկան։

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ «բոստայի բու» ալ կ'ընդունուի։ «Փոստայ»ին ծախքը գնողը կը վճարէ։

Հասցէ՝ Ղալաթիա Կամուրջին գլուխը թիւ 33։

Տ. Մ. ԱՐԶՐԵԱՆ

189 3—8

«Ֆլոմիեան» շոգենաւը, նաւապետ Բրիոր, Լիվերբուլէն ատ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Գ. ՅԱԿԻ Ֆլոմիան [illegible]

Լ.Տ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Ցանձնարարուած Բարիզի, Վիեննայի, Լոնտոնի, Պերլինի, Նիւ-Եորքի բժիշկներէն։

Ամենէն վայելչաբար կանանց կողմէ ընդունուած այս նիւթեր, նրբութեամբ և բնական անուշահոտութեամբ պատրաստուած, կը ձերմակցնեն գեմքի և ձեռաց վերնամարմը, և անբաղդատելի կուրզութիւն մը կուտան մարթին և կ'անմոռացուցնեն մարթին վրայ ցուրտին արեւէն եւ ծովու օդէն առուած գոյները։

ՍԻՄՈՆ, Բրօտոնս փողոց, 36, ՓԱՐԻԶ

Դ'զարանք, հատալճառաք, վաճառանոցք և Դ.

ԲՈՊԼԻՐ ՔՈՂԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպական ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նըման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կազմ մը, որով կը կատարուի։ Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Գուլիարերէն, Գաղղերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի զբաստուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, Երկրաբանական, Հանրաբանական, Կենդանաբանական եւ Բուսաբանական հաւաքածոյներ, եւ Բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ Աստղաբաշխական բազմաթիւ գործիներ։

Որովհետեւ բնական գիտութիւնը մեծ կան ընտրութիւն ստացած են զարդիս, նոր ուսօրինութիւնք եղած են զայնս ուսանելու դիւրութիւնները ընծայելու համար, եւ սոյն ծիւղերու համար նոր դասախօս մը եւս կարգուած է։

Բոպլէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուս

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԷՆԴԻԷՍ ԼՈՆԴՈՆԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 — "ՓԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ է Լշնտրն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետերաց Անգլիոյ ամենահարուստ և հմտագոյն դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարէնց համար։

34

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակաց կարասիք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչդուրեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք փազոր իշխանութիւն կարդադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11։ և 12, Սանտալէր խան, Գալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցմերոյ յունիս 1890 » 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » » » 14,135,925

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և ռնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր տակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան 12, 13, 14

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՉ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. թիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց գրամ գրքի ու պահեստի գրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ հասարակ Ֆուրքիոյ

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէ սարաֆխանէ անպարը իշխուն իթթիխազ օլունան նիւմունէսինէ թէվֆիգէն միւպայա օլունմագ իւզրէ մէվգբի միւնագասաա գօնուլան 10000 արշէն ճէտիտ 77 սանթիմէթրօ արզընտա գալըն ինկիլիզ քէթէն պէգինին պէհէր արշընը ճէտիտի 5 զրուշա օլարագ թալէպի էօհտէսինտէ օլուզ խյուլը 7ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասսը իճրա օլունարագ մէգբիւր կիւնտէ գարարը գաթիտի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիկէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նո. 28 2—3

Իքինճի օրտուի Հիւմայուն իշխուն իթթիխազ օլունան նիւմունէ վէ չէբայիթի մուգարրիրէսինէ թէվֆիգէն միւպայա օլունմագ իւզրէ մէվգբի միւնագասաա գօնուլան 15 000 արշընը ճէտիտ գատար տէվէլէթիյիւ ապանըն պէհէր արշընը ճէտիտի 23 զրուշ 30 փարատա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղունտան ֆիլեաթընընն թէնգիլի իլէ իթթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն 10 կիւն խիթամընա գատար պէհէր կիւն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիկէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նո. 29 2—3

ՏՊԱՐԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

Պատիւ ունի ազգասիրել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսորիկ յանձն կ'առնու ամեն լեզուաւ այլեւայլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հասցէներ, նամակագրութիւք, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահագրք եւն. եւն. մասնաւորաբար վայրկենական այցաքարտք։ Գրաւոներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ Է Նորոտունկեան խան, Գալաթիա Կ. Պոլսոյ

OREZZA

Հանգստիչ ջուր երկաթախառն բրուտծով, ամենէն նարուստ երկաթի եւ ասիս բառպոնիի մասին։

ԱՅՍ ՋՈՒՐ ՄԻՑԱԿԻՑ ՁՈՒՆԻ ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒԵՐՈՒ—ՏԵՆԴԵՐՈՒ—ՔԼՈՐՈՁԻ—ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱՁՈՒԹԵՆԷ

ՑՈՒՑԱՁ ԵՂԱԾ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՈՐԹՍԱՆ ՀԱՄԱՐ

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ԴՈՒՏ ԻՒՂ

Իրենցմէ որ շատ է սորոյ

Գաբրատեալ Սէտրի ՍԿՈՏԻ և ԳՈՒՆԻՆ ի Նիւ-Եորք։

կաթին չափ անորժահամ է

Մորիւ մէջն հաւ իւղի բոլոր յատկութիւններն զոր իրենցմէ ոչ մէնն

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզաձուութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անորժահամ չէ, ախորժ համ ունի, դիւրամարս է և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղատներու քով։

Գործակատարք ի Ն. Պոլիս, ՀԱՄՄՆԷՐ ԵՒ ՀԻՐԵԱԼ

Լ'ԷՔՈՆՕՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Այն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, թոյլ շատ անգամ դադարելով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորնչենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայած ստակներն յուսալուս կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և դրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'Էքոնոմի Էնթէռնասիոնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ևն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆԳ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքող ներքը կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26-27։ ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ։

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԷՆՃ

ԱՍԻԻԱՆՍ ՔՈՐԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարումնք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՔի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքող կը հրաւիրուին դիմել ա.

Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.
Պահչէ Գաբու, Մէյտանճըք սոքաք, Ուիթալ խան։

140

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՐՅԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մ-ՐԻԼ-Ի Ի Պ-Ի-Ի ԳՕՐ-Ն ԼԱՆՈՒՅՍԻ ՔԱՆԶ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երկաթեայ յատաքիկայ շոգենաւն է Աթոյոր սեպտ. 14ին Մարսիլիայէն և սեպտ. 23ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթ ամեն յատաքիկայ շոգենաւն է Սիրիոսի

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն իմիասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ճ-ՐԻԼ-Ի Ի-Ր-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի

Նաւագէնքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմիմել առ գործակատար ԹՐՄՈՆԴ ԲԷՆԻԼ
Մանուկ Սիրէ ֆրանկ 5

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ�Ք Ճ ԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՇՔ

ԳԻՒ. Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Արեւ. Ճեղք. թ. 2 Բաղ. Ա.	Կէս. Ճամբ. թ. 4 Ա.մ. ու Բ.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 62 Ա.մ. ու Բ.մ. Բ	Կէս. Ճամբ. թ. 132 Բ.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 124 Բ.մ. Բ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կէս. Ճամբ. թ. 123 Բ.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 131 Բ.մ. Բ	Կէս. Ճամբ. թ. 61 Ա.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 7 Բ.մ. Բ	Արեւ. Ճեղք. թ. Ա.
ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
7 30	8 18	8 30			Մէկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ..... ժամ.			8 22	4 00	
		8 41			Գուլֆարգու			8 32		
		8 58			Եէսի—գուլէ			8 23		
		7 12			Մարդիկլի			8 07		
		7 26			Ալյոթ Եֆենտի			7 44		
		7 45			Քիւչիւք — Չէքմէճէ			7 22		
		8 29			Աքարթ—գուլէ			7 07		
	9 35	9 05			Հասարլիեայ			6 22		
		9 45			Զարթալնա			5 56	6 58	
9 33	10 21	10 26			Գասպարճէ			4 51	6 17	1 50
		11 27			Ամիճէլի			4 20		
	12 13	12 09			Զեյթինբուրնու ժամ.			3 29		
	12 14	12 40			Զեյթինբուրնու ժամանումը ժամ.			2 37	4 38	12 09
12 04	12 56	1 41			Զարլու			2 12	4 32	12 04
		3 33			Մուրթալը — Քէոքէլի			1 26	3 56	
	2 38	3 44			Սէրկէճլեր—Զինճիրլի			12 26		
	2 58	4 30			Լիւլէ—Գուրլուզ			11 53		
		5 13			Պապա—Էսքի			11 16	2 26	
	3 52	6 02			Բավլա—ալէոյ			10 39	2 00	9 33
	4 16	6 47			Ուզուն—Քէօբրիւ			9 40		
		7 12			Գուլէլի—Գուրլուզ			8 56	12 30	
		7 30			Ուրլի			7 46	12 51	8 09
					ժամ. Ադր. ՊՈԼԻՍ ..... ժամ.			7 14		
4 21	5 09		3 15		Գոլոքէնդ	1 25		6 25	11 37	7 14
4 29	5 19		4 07		Մուրթաֆա քաշա ժամ.	12 32			11 22	7 09
5 26	6 12		4 57		Չարմանլը ժամ.	11 39			10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		Սեմենտիլիք ժամ.	11 19			10 02	6 07
6 14	7 13		6 32		Թոփխանէ—Պերա ժամ.	9 54			9 19	5 25
6 20	7 38		6 38		Գալաթա—Պերա ժամ.	8 38			8 39	5 18
	8 01		7 32			8 01			8 33	4 53
	8 11			10 50	Գեյրեկ—Սէնկիլի ժամ.		12 50		8 23	4 43
	8 47			11 50	Գայրաքը—Հասքէոյ		12 06		7 32	
	9 34			1 07	Նէնկի—Մէհմէտ		10 50		7 03	
8 38	9 59			1 49	Բաքաչլը		9 58		6 30	3 06
	10 25			2 24	Գալաթէյ—Պերա ժամ.		9 04		6 14	
9 23	10 44			2 49	ժամ. Քէրիմքէ ժամ.		8 25		5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	ժամ. Բուրնու ժամ.		7 51		5 34	2 12
	11 58			4 41	Բուրնու Բաղչէճը ժամ.		6 45		4 48	
	12 22			5 12	ժամ. Բարամէյ ժամ.		6 00		4 17	
	12 23				ժամ. Պէյօղլու ժամ.				4 16	
11 10	12 44				Սէֆիա				4 01	12 44
3 20	4 29				Նէնէ				12 34	15
2 10	9 30				Գէյկբաս				5 51	9 20
8 45	4 48				Պուլատքէրի				10 38	50
9 40	1 20				Վիրէնս ժամ.				2 40	8 57
3 16	7 20								8 30	8 30

ԳԻՒ. ՄԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍԷՖԻԿ—ՍՊԷՏՏԷՔ

Կէս. Ճամբ. թ. 512 Ա.մ. ու Բ.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 522 Ա.մ. ու Բ.մ. Բ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կէս. Ճամբ. թ. 512 Ա.մ. ու Բ.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 522 Ա.մ. ու Բ.մ. Բ
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
5 10		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժամ.		10 13
5 44		Թօքմիշ ..... մէկ		9 41
6 21		Ամամօվա		9 09
6 48		Քարասուլու		8 41
6 53		Կիւմիւճկէ		8 31
7 31		Կեօրիլիլի		7 59
8 05		Իրիճօվսկ		7 18
8 13		Պերոմիշլյա		7 08
8 47		Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) ժամ.		6 33
8 57		Քրիմօյագ մէկ.		6 17
9 42		Գէնիշգալասրայ		5 43
10 21		Քէօբրիլիու ..... ժամ.		5 00
11 08		Քէօբրիլիու ..... մէկ.		4 10
11 18		Զէյթէնլիքօ ..... ժամ.		4 00
12 06		Զէյթէնլիքօ ..... մէկ.		3 17
12 42				2 41
1 06		ԻՒՍԷՖԻԿ (Պիւֆէ) ժամ. մէկ.		
1 47		Ամասյա	2 20	
2 42		Գումանովա	1 44	
3 15		Թոքատովա	1 07	
3 43		Սամսոն	12 29	
3 56		Բէյշէհիր	12 04	
4 21		Պուգասուվէճ	11 46	
4 34		Պուլիկեշիրլի	11 16	
		Չիլեմեշիլ	11 00	
9 33		Նիէ	5 31	
4 48		Գելկիսար	10 38	
1 20		Գուլասքէշիր	2 40	
20		Վիրէնս մէկ.	8 20	

ԳԻՒ. ԻՒՍԿԻՒԴԱՐ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կէս. Ճամբ. թ. 622 Բ.մ. Ա	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կէս. Ճամբ. թ. 621 Բ.մ. Ա
ժ. վ.		ժ. վ.
7 15	Իւսքիւդար (Պիւֆէ) ժամ.	12 33
8 22	Էյէշան ..... մէկ.	11 36
9 17	Գայտարիք	10 59
10 27	Վէրիքօյվիլ	10 12
11 20	Լիբրլիան	9 11
12 13	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուչիթրն	7 22
1 15	Միթրովիցա ..... մէկ.	7 00

ԹՐԻՆՕՎԱ—ՍԼՊԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կէս. Ճամբ. թ. 321 Բ.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 323 Բ.մ. Բ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կէս. Ճամբ. թ. 324 Բ.մ. Ա	Կէս. Ճամբ. թ. 324 Բ.մ. Բ
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
9 13	1 40	մէկ. Թրնվ. Սլանլի ժամ.	7 20	9 48
9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9 15
11 05	3 32	Բանէ—Մէյլէսի	5 48	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զագրա	4 42	7 05
1 11	5 41	Սիրկիս—Գրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Իսմանյօլա ժամ.	2 40	5 10
6 58		ժամ. Պուրկազ մէկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կէս. Ճամբ. թ. 221 Բ.մ. Ա	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կէս. Ճամբ. թ. 222 Բ.մ. Ա
ժ. վ.		ժ. վ.
7 51	մէկ. Ա. Պոլիս ..... ժամ.	6 35
8 47	Ուզրի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրկազ	5 30
10 10	Տիմէթօքա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Պէտիքլի	2 31
1 21	Ֆերրէ	1 29
2 22	ժամ. Ֆաֆա—Աքա ..... մէկ.	12 20

ԴԻՍԵՂԱՒՈՐ ԻՒՆԴՐ

1. Սարոգածնալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6ին և սաաաուան ժամը 5.59ի միջև եղած գիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արեւարձանաց ժամանակացոյցը մանաւոր ցուցակ մըն է եղած։

3.—Զարեկողմի սիւնակաց մէջ կառախմբաց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և արեւելքի սիւնակաց մէջ վարէն վերս

4.—Թիւ 321 փասան կառախմբէն ի Թրնովա—Սլանլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ ապայմանադրական կառախմբին հետ։

5.—Թիւ 322 փասան կառախմբէն ի Թրնովա—Սլանլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 ապայմանադրական կառախմբին և Թիւ 131 փասան կառախմբին հետ։

6.—Թիւ 621 խասն կառախմբէն Սկիւտարի մէջ կը հաղորդակցի՝ Զեյթինլիք գացող Թիւ 522 հաւասարակառախմբաց հետ։

7.—Մաճճաբարի վրան մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պայմանադրական կառախմբաց, արեւելեան ճեպընթացին շրջանի օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կառախմբին } Կէրգիի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պերլիսլէն մեկնող Թիւ 7 կառախմբին } Կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայն ի կիր առնուլ յաջեւելաւանական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ Բ. կարգ
Ֆր. 10.— Ֆր. 7.— Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
» 12.— » 9.— Կ. Պոլսէն Փիլիպէ Պելլովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամանակ վրայ։

9.—Մէյլին ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան հետ է Սէլանիկի ժամանակ վրայ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Երբեմն Ա. Աթէյ, Կ. Պոլսոյ և Օրնայի մէջ

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԼԷՆԿ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլոմինկոս	1600	Բալերմոս	3200
Անէէլս	3000	Կալիլէօ	5500	Բանսոէր	1700
Աբօլլո	5500	Կիդանս	2200	Բլաֆոս	1500
Արկս	2800	Կօզս	1800	Բօլս	1000
Արիստոգ.	2000	Կրոանս	2200	Գուրիգս	2800
Պասանս	3000	Հերս	2000	Իրիսթէ	4400
Գօրտոնս	2200	Հիսուլկս	3800	Ինիոլկս	3200
Գրաֆս	2000	Հինուս	7000	Ոլլս	3000
Գրֆֆալս	8800	Հումկեր	1200	Ոսմէ	8500
Դելյրս	2600	Ալակս	5000	Ոզարիս	3500
Գալլբաս	2500	Զիւնս	2800	Պայէրնս	4000
Գամէս	2100	Քելլս	2000	Պանգիակս	8200
Գագս	2000	Քոլբինս	4200	Պարնս	2000
Գօմս	2700	Քոմնս	2200	Պիլիս	2000
Զէբակս	5000	Լէս	2000	Սորենս	4800
Գլեն	2000	Լէբանոն	4500	Թ. Ուիլբրն	3000
Գօլբրաս	3400	Լիվերնս	3000	Թուբս	1200
Էիգս	2500	Պալմս	1500	Թոլիս	2800
Տօմինս	2500	Մարենկս	4800	Թորբիս	900
Տուբս	4800	Մարգալլս	6500	Ուրպիս	5000
Տրաս	2100	Միլս	2000	Վոլթուրնս	5000
Խանսան	2600	Մուրնս	3100	Եէնս	3600
Էլսոբաս	3000	Նէրս	2000	Զէսարս	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանս	3000	Տիֆանիքս	200
Էրաթս	2600	Օթելլս	5000	Զէսոգ	200
Ֆլոյտս	800	Օգրանս	4500	Զէրս	140
Ֆիս	700	Օգէս	2000	Մաուրիթ.	120
Էմիրէզն Մոնարք					8000
Թիրժեզի Մոնարք					8000
Լէգէնդ Մոնարք					8100

Թոլլինս շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն մեկնած է ամսոյս 6ին եւ 21ին ասա կ'ապասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՇՕ Գործակալ

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէյլէթ խան Գալաթիա

40

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ամէն ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերպուլ և Աբէ-Լեյս Դէյլ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամազրիա	7718	Գանատա	4845
Էդրբուրիա	7718	Պոմինիա	4531
Սերվիա	7391	Լանգարիա	3574
Ալբանիա	7269	Բաքսթոն	2408
Համբուրգ	5587	Ազիա	2393
Ուեֆարանիա	5517	Թարանտա	2136
Կալիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալթիա	2144
Ալբերտ	[illegible]	Թրինիտատ	899
Գեմար	1878	Մորոքօ	1955
Նեքտարի	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար Thomas C. Joly

Ալիքսանտրա խան, Թիւ 11 Գալաթիա

17

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ Ի ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ ԵՎ ԼՈՆԴՈՆ

Ամէն ամիսը

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթալ խան

ԶԷՔՄԵՄ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

34, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ